

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van regelgeving over energie, ETS en de gebouwenpas**
- **Tweede principiële goedkeuring**

Samenvatting

De periodieke verplichte audit van centrale verwarmingstoestellen (de “kleine audit” en de “H100”) uit het Stooktoestellenbesluit leveren geen meerwaarde meer ten opzichte enerzijds de huidige lopende en in ontwikkeling zijnde instrumenten om de verwarmingsbehoefte van woongebouwen klimaatneutraal in te vullen en anderzijds niet-residentiële gebouwen zullen evolueren naar klimaatneutrale verwarmingssystemen. Bijkomend is de verplichting tot invoering ervan via de Europese regelgeving sinds 2010 uit de Europese regelgeving geschrapt. Deze regeling wordt dan ook opgeheven.

Het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaalt reeds dat distributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en hun werkmaatschappij elektriciteits- en aardgasdistributienetten kunnen bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren. Daarnaast is een uitvoeringsbepaling opgenomen die de Vlaamse Regering opdraagt te bepalen welke netten distributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en hun werkmaatschappij kunnen bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren. Voorgesteld wordt om via dit ‘Verzamelbesluit X’ de huidige situatie te bevestigen.

Dit Verzamelbesluit X voorziet in de mogelijkheid om de “*droop regeling*” bij decentrale productie-installaties als een vorm van gereserveerde technische flexibiliteit te beschouwen. Op die manier kunnen netgebruikers die regelmatig en/of langdurige vermogensreducties wegens te hoge spanningen vaststellen bij hun decentrale productie-installatie, die vermogensreducties via de bestaande kanalen melden en behouden zij op deze wijze hun recht op een forfaitaire vergoeding indien de netbeheerder niet tijdig een adequate oplossing biedt. Zo blijft de netbeheerder bovendien geïncentiveerd om technische maatregelen te treffen. Aan de elementen waarmee de minister rekening dient te houden bij het jaarlijks bepalen van de hoogte van de compensatie in geval van uitval of modulatie van een omvormer, wordt daarnaast het ingeschatte productieverlies toegevoegd. Indien zou blijken dat er bij omvormers met een “*droop regeling*” meer of minder productieverlies zou optreden, kan hiervoor een andere compensatie bepaald worden.

De voorwaardelijke benoeming van een netbeheerder door de VREG kan jaarlijks verlengd worden om te verzekeren dat er een beheerder aangewezen blijft voor het betrokken net.

Daarnaast worden voorwaarden vastgelegd in het Energiebesluit van 19 november 2010 waarin erfdienstbaarheden toegekend kunnen worden aan de distributienetbeheerder met oog op de plaatsing van een distributiecabine.

Vandaag kunnen technici die werken uitvoeren aan de digitale meter in opdracht van de distributienetbeheerder of de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, in het geval van gesloten gebruikerspoorten, geen gegevens lokaal uitlezen en moeten zij een aantal technische parameters overtypen in de asset systemen van Fluvius of de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk. Via voorliggend ontwerpbesluit wordt ervoor gezorgd dat technici van de netbeheerder of de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, of onderaannemers die werken uitvoeren aan de meter, tijdens de duurtijd van de interventie, tijdelijk de gebruikerspoort kunnen openzetten om technische gegevens lokaal en digitaal uit te lezen. Via voorliggend ontwerpbesluit wordt daarnaast nader bepaald welke gegevens in kader van de meldingsplicht voor installateurs van elektriciteitsopslagfaciliteiten bezorgd moeten worden.

De informatieplicht van energieleveranciers aan huishoudelijke en kleinzakelijke afnemers wordt uitgebreid en verbeterd. Op iedere voorschotfactuur, afrekeningsfactuur en contractvernieuwing moet vanaf 1 januari 2025 de unieke identificatiecode van het geldende tariefblad vermeld worden. Deze unieke identificatiecode moet ook aangeboden worden in de vorm van een link en QR-code, die de afnemer onmiddellijk leidt naar een vergelijking van zijn lopende contract met het bestaande marktaanbod in de V-test.

In het kader van de PV-verplichting worden enkele wijzigingen aangebracht. Voor gebouwen die op meerdere EAN-afnamepunten zijn aangesloten die onder de verplichting vallen, wordt een bepaling voorzien die voorkomt dat het horizontale dakoppervlakte van de gebouwen meerdere keren worden meegerekend voor het bepalen van de minimum te plaatsen PV-vermogen. Daarnaast wordt aanvullende flexibiliteit voorzien door PV-installaties geplaatst op gevels van gebouwen en PV-installaties die injecteren in een directe lijn die de eigen site overschrijdt, en aangesloten zijn op het afnamepunt dat onder de verplichting valt, in rekening te nemen voor het voldoen van de verplichting. Ook wordt er aanvullende flexibiliteit voorzien door overkoepelende fotovoltaïsche zonnepanelen in dienst genomen binnen een agrarisch gebied in rekening te laten brengen voor het voldoen aan de PV-verplichting, waarbij in het kader van de vergunningsaanvraag de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbatingmogelijkheden en landschappelijke kwaliteiten zijn onderzocht. Er wordt aan het VEKA de bevoegdheid gegeven om nadere regels vast te leggen voor de berekening van het piekvermogen of het nominaal vermogen van projectinstallaties die worden geplaatst ter uitvoering van een andere verplichting en niet in aanmerking komen om te voldoen aan de PV-verplichting via participatie. Daarnaast wordt voorgesteld dat in de regeling met betrekking tot het uitstel op of de vrijstelling van de PV-verplichting in geval van sloop van een gebouw, de termijnen worden geschorst als een beroep bij een administratief rechtscollege loopt en dat het VEKA uitstel kan verlenen voor gedeeltelijke sloop en heropbouw of gedeeltelijke dakvervanging. Ook wordt binnen de participatieoptie bepaald om een lijst op te nemen met de elementen die een participatieovereenkomst minstens moet bevatten, en dat het volledige participatiebedrag uiterlijk op de datum dat aan de verplichting moet zijn voldaan door de participant aan de projectuitvoerder wordt uitbetaald. Tot slot worden enkele kleine wijzigingen in de bewoording voorgesteld.

Om de certificatenregeling na inwerkingtreding van de PV-verplichting in lijn te brengen met Europese staatssteunregels wordt bepaald dat de maximale bandingfactor op nul wordt gezet voor groenestroominstallaties op basis van windenergie, biomassa of biogas en WKK-installaties op biomassa of biogas met een datum van indienstneming vanaf 30 juni 2025, voor zover die worden geplaatst voor het voldoen aan de PV-verplichting. Er wordt voorts een vereenvoudiging bij de behandeling van de certificandossiers voor warmtekrachtkoppeling voorgesteld, door de verplichting om de warmtemeting na het buffervat uit te voeren op te heffen.

Vanuit het beleidsveld Energie zijn momenteel twee leningsinstrumenten beschikbaar die gezinnen met de laagste inkomens in staat moet stellen hun woning te renoveren: de *Mijn VerbouwLening (MVL)* en de *Noodkooplening (NKL)*. Vanuit de armoedesector en de actoren rond renovatiebegeleiding wordt het belang van de beide instrumenten onderstreept. Een verbeterpunt van de Noodkooplening is dat de thans voorziene vergoeding voor de ondersteuning en begeleiding van de Noodkooplening onvoldoende is. Daarom wordt die vergoeding thans verhoogd tot 9.000 euro. Daarnaast wordt voorzien om de MVL ook toe te kennen aan deelverenigingen van een vereniging van mede-eigenaars.

Er wordt voorgesteld om de periode waarin het verboden is de toevoer van elektriciteit en aardgas af te sluiten door de netbeheerder, van 1 december tot 1 maart, structureel te verlengen tot 1 april en dit standaard in de regelgeving op te nemen.

Ook binnen de call-regeling voor groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming worden enkele wijzigingen voorgesteld. Vooreerst wordt bepaald om de voorwaarden voor de warmte- en/of koudeafnemers binnen de call groene warmte gelijk te stellen aan de voorwaarden voor de Mijn VerbouwPremie, zodat de doelgroep van de premie voor warmtepompen en warmtenetten gelijk blijft. Daarnaast wordt er een delegatie aan de minister gegeven om te bepalen hoe de kostprijs van referentie-installaties moet worden aangetoond. In de regelgeving wordt bijkomend ingeschreven dat elke economisch aantoonbare vraag maar één keer gebruikt mag worden in de bepaling van de CO₂-besparing van een project. Er wordt een bepaling voorzien waardoor grote projecten die in verschillende steunsystemen worden ingediend, gebonden zullen worden aan een totaalconcept over de steunaanvragen heen. Tot slot worden ook enkele wijzigingen voorgesteld om conform te zijn met de herziene verzie van de staatssteunregels in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening.

Er worden enkele wijzigingen aangebracht aan de REG-premies. De voorwaarden voor warmtepompen en warmtepompboilers worden verduidelijkt, waarbij de plaatsing en factuurdatum van de warmtepompboiler vooraf moeten gaan aan die van de warmtepomp. Er wordt voorzien in een versoepeling van de voorwaarden voor de premies voor hernieuwbare energie. Zo wordt voorgesteld om de voorwaarde dat de EPB-aangifte tijdig ingediend moest zijn, op te heffen vanaf 1 januari 2024 en dat men vanaf 1 januari 2025 wel nog in aanmerking kan komen voor de premie wanneer er niet voldaan is aan de EPB-eisen, zolang de boete hiervoor minder dan 250 euro bedraagt. Eenzelfde versoepeling wordt ook doorgetrokken naar de Mijn Verbouwlening. De mogelijkheid voor Verenigingen van Mede-eigenaars (VME) om premies namens individuele investeerders aan te vragen, wordt opgeheven omdat deze optie niet meer wordt gebruikt. Ook worden er verduidelijkingen aangebracht voor de EPC-labelpremie, zoals het vervangen van de term "grondige energetische renovatie" door "grondige energiebesparende werkzaamheden" om gedeeltelijke herbouw niet uit te sluiten. Bovendien wordt er een oplossing geboden voor gevallen waarin de premie wordt aangevraagd door de vorige eigenaar, maar geactiveerd door de nieuwe eigenaar met een andere inkomenscategorie. Het recht op een voucher zal eindigen voor de nieuwe eigenaar op de datum van eigendomsoverdracht, die minstens vanaf 1 januari 2021 moet dateren. Tot slot worden enkele verduidelijkingen aangebracht met betrekking tot het bepalen van de in aanmerking genomen periode voor de vergoedingen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders in het kader van de REG-ODV.

Er worden verder nog op enkele plaatsen in het Energiebesluit van 19 november 2010 wijzigingen aangebracht, zodat eerdere doorgevoerde wijzigingen rond de EPC-labelpremie (namelijk het doelgroepafhankelijk maken en het inkantelen van de premie in het unieke loket) in werking treden op 1 januari 2025.

Om verdere stappen te kunnen nemen in het afbouwen van fossiele brandstoffen en als bijkomende maatregel in kader van het VEKP, wordt een systeemis aan het installatierendement van opwekkers voor centrale verwarming voorgesteld bij nieuwbouw en ingrijpende energetische

renovaties (IER) met een aanvraag voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vanaf 1 januari 2025.

De *Terra Patrimonium- en energiedatabank Vlaanderen* van het Vlaams Energiebedrijf (VEB) wordt aangeduid als unieke patrimonium- en energiedatabank waarin elke publieke organisatie haar energieverbruiks- en productiegegevens en de fysieke kenmerken van haar installaties en gebouwen als open data moet invoeren die door iedereen vrij gebruikt, hergebruikt en gedeeld kunnen worden.

In kader van de minimale labelis voor niet-residentiële gebouwen wordt bepaald dat wie over een geldig EPC Bouw beschikt waaruit blijkt dat er voldaan is aan de E-peileis, tijdens de geldigheidsduur van het EPC Bouw, vrijgesteld is om te voldoen aan de minimale labelis. Er wordt naar analogie met de uitzondering voor sloop bij de algemene EPC-verplichting voor grote niet-residentiële gebouwen voorzien in een uitzondering bij de algemene EPC-verplichting voor kleine niet-residentiële gebouwen wanneer deze gesloopt zullen worden. Voor niet-residentiële en residentiële gebouwen en gebouweenheden wordt daarnaast bepaald dat gebouwen of gebouweenheden die onder de renovatieverplichting vallen en die binnen de termijn van 5 jaar na het verlijden van de authentieke akte samengevoegd worden met een ander gebouw of gebouweenheid, voor dit samengevoegde gebouw of gebouweenheid moeten voldoen aan de geldende renovatieverplichting.

Tijdens de begrotingsopmaak werd aangekondigd dat er gelijkaardig aan de afschaffing van de PV-premie voor particulieren geen 'gewone' calls groene stroom meer worden georganiseerd. De verplichting tot het organiseren van calls groene stroom wordt daarom aangepast. Er wordt daarom verduidelijkt dat het VEKA voor de call groene stroom uitsluitend met betrekking tot de categorieën "overige zon" en "wind" een voorstel aan de minister bezorgt tegen uiterlijk 15 april van het kalenderjaar voorafgaand aan de call.

Het ontwerpbesluit voorziet tevens in de mogelijkheid voor opleidings-, examen- of vormingsinstellingen om vrijwillig afstand te doen van hun erkenning voor één of meerdere types van opleidingen, examens of vormingen die aanleiding kunnen geven tot hetzij de erkenning als energiedeskundige, hetzij de erkenning als verslaggever. Ook enkele zaken m.b.t. de installatie-eisen in kader van de energieprestatie-regelgeving worden rechtgezet.

In kader van de aanvraagprocedure voor de Mijn VerbouwBegeleiding wordt er een terminologische verduidelijking aangebracht, zodat de regelgeving in lijn is met de beoogde praktijk.

Voorts voert voorliggend ontwerpbesluit een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke in voor de gebouwenpas. In het huidige besluit van de Vlaamse Regering betreffende de gebouwenpas wordt OVAM vermeld als verwerkingsverantwoordelijke van de gegevens in deze gebouwenpas aangezien de OVAM technisch beheerder is van de infrastructuur en de applicatie. Desalniettemin zijn de OVAM, het VEKA, Wonen in Vlaanderen, Departement Omgeving en het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs door de samenwerkingsovereenkomst samen mede-eigenaars van het platform en daardoor eveneens gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken. Met deze wijziging wordt deze situatie rechtgezet.

Verder voorziet het voorliggend ontwerpbesluit nog in een aantal wijzigingen in verband met het EU-ETS voor vaste installaties. Zo wordt een wijziging aan titel II van het VLAREM voorgesteld aangaande het gebruik van biomassa in een BKG-installatie. Europese regelgeving bepaalt namelijk dat voor biomassa die in een BKG-installatie wordt gebruikt een bewijs van duurzaamheid moet worden voorgelegd. Met dit ontwerpbesluit worden de regels vastgelegd inzake het voorleggen en het controleren van dergelijk bewijs van duurzaamheid. Daarnaast worden nog enkele kleine wijzigingen voorgesteld aan het besluit van de Vlaamse Regering van 6 september 2019 over verhandelbare emissierechten voor broeikasgassen voor vaste installaties voor de periode 2021-2030 (VER-besluit). Zo wordt onder andere verduidelijkt dat het vaststellen van de grenzen van

nieuwkomers wordt bepaald op minstens één van de in het VER-besluit opgesomde wijzen, waarbij een combinatie van deze verschillende wijzen ook mogelijk is. Daarnaast wordt naar aanleiding van de recente herziening van de Free Allocation Regulation (gedelegeerde verordening (EU) 2019/331 van de Europese Commissie) de datum waarop de vaststelling van emissierechten op nul start bij een stopgezette BKG-installatie, gewijzigd. Tenslotte wordt in het VER-besluit de verplichting voor het VEKA opgenomen om de klimaatneutraliteitsplannen voor betrokken BKG-installaties openbaar te maken.

In het VLAREL zijn erkenningsregelingen opgenomen met betrekking tot enerzijds de technici verwarmingsaudit en anderzijds de opleidingsinstellingen daaromtrent. Door het opheffen van de inhoudelijke verplichtingen aangaande het uitvoeren van de verwarmingsaudit zal ook die erkenningsregeling zonder voorwerp worden en kunnen alle bepalingen die daar betrekking op hebben uit het VLAREL worden gehaald.

Er worden tot slot ook enkele kleinere wijzigingen voorgesteld. Zo worden aan het artikel betreffende de elementen die worden gebruikt bij de berekening van de compensatie in het kader van technische flexibiliteit de woorden “ten minste” toegevoegd. Zo kunnen ook andere elementen toegevoegd worden bij de elementen die beschreven staan in dit artikel voor het berekenen van de compensatie in het kader van technische flexibiliteit en wordt de compensatie eerder gezien als een minimumcompensatie. Er wordt tevens bepaald om de openbaredienstverplichting van de distributienetbeheerder om de lokale besturen te ondersteunen op vlak van rationeel energiegebruik, zoals bij het opmaken van een energieboekhouding of de ondersteuning van de uitvoering van energieaudits, met ingang van 1 januari 2025 af te schaffen. Er wordt wel een overgangsmaatregel voorzien waardoor de elektriciteitsdistributienetbeheerders deze activiteiten nog kunnen voortzetten tot uiterlijk 31 december 2027 op voorwaarde dat die activiteiten voor dat lokaal bestuur in kwestie uiterlijk op 31 december 2024 al werden opgestart. In het kader van de supercapsteunaanvraag wordt de uiterste indiendatum verlaat tot 30 juni. Er wordt een terminologische verduidelijking aangebracht met betrekking tot de huidige procedure voor de aanvraag en de uitbetaling van een premie na energieaudit. In kader van de hernieuwde EPB-formulieren wordt er ook een delegatie voorzien voor de minister, bevoegd voor de energie, om te bepalen welke delen van het hernieuwde EPC Bouw gebruikt mogen worden om te voldoen aan de EPC-plicht.

Tot slot wordt de rol van het VEKA als dossierbehandelaar voor de *Mijn VerbouwPremie* geofficialiseerd en wordt voorzien in de mogelijkheid om Fluvius te vergoeden voor de bijkomende personeelsinzet in het kader van dossierbehandeling van de *Mijn VerbouwPremie*.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2023/369 werd op 22 september 2023 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 22 september 2023 verkregen.

Het begrotingsakkoord werd op 16 oktober 2023 bekomen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 7 juli 2023 haar eerste principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de oprichting van een online platform voor het faciliteren van tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om niet alleen over het ontwerpbesluit het advies van de VTC en de Gegevensbeschermingsautoriteit in te winnen, maar dit ontwerp van besluit in het kader van de richtlijn 2015/1535/EU bij de Europese Commissie aan te melden.

2 BESPREKING INGEWONNEN ADVIEZEN

A. ADVIES VAN DE VREG

Op 17 november 2023 verleende de VREG haar advies nr. ADV-2023-09 met betrekking tot voorliggend ontwerpbesluit.

Met betrekking tot het beheer van de netten door de netbeheerders merkt de VREG op dat er niets bepaald is voor de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Dit zou volgens de VREG betekenen dat Elia in het Vlaams Gewest enkel het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kan bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren, maar geen andere netten.

De lezing van de VREG is correct, in de mate dat met “Elia” wordt bedoeld op “Elia Transmission Belgium”, de rechtspersoon die als beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit is aangewezen.

De VREG stelt dat de titel van de nieuwe afdeling III/1 ‘Activiteiten van de netbeheerders’ een erg ruime titel is, gezien in het enige artikel dat daaronder zal ressorteren enkel sprake is van de netten die de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij kunnen bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren, en dit trouwens naast hun klassieke netbeheerderstaken. De VREG stelt dat het beter is om de titel af te stemmen op de beperktere inhoud van de afdeling, en suggereert ‘Andere activiteiten van de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij’.

Momenteel ressorteert enkel een artikel met betrekking tot de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij onder deze titel. Zoals de VREG echter opmerkt in het voorgaande punt kan de Vlaamse Regering nog steeds bepalen dat ook de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit andere netten kan bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren. In dat geval zal een artikel onder deze titel kunnen worden toegevoegd zonder de naam van de titel te moeten aanpassen.

Wat betreft de woorden “rechtstreeks of onrechtstreeks” merkt de VREG op dat het ontwerpbesluit een ruimere draagwijdte heeft dan het Energiedecreet van 8 mei 2009. De VREG begrijpt dat de toelating die - decretaal gezien - gegeven kan worden aan de netbeheerder, ook geldt voor entiteiten waarin de netbeheerder participeert. Het is de VREG echter onduidelijk wat met *onrechtstreeks* bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren bedoeld wordt. De VREG suggereert dat, naar gelang de bedoeling, beter een link gelegd wordt met de in het Energiedecreet van 8 mei 2009 gedefinieerde begrippen ‘met een onderneming geassocieerde ondernemingen’ en ‘met een onderneming verbonden ondernemingen’ (art. 1.1.3, 84° en 85° van het Energiedecreet van 8 mei 2009).

Met de bewoording “rechtstreeks of onrechtstreeks” wordt beoogd dat de toelating die gegeven wordt aan de netbeheerder, ook geldt indien de netbeheerder onrechtstreeks een net bezit, ontwikkelt, beheert of exploiteert in de vorm van een participatie in een andere entiteit. In het bijzonder kan verwezen worden naar de samenwerking tussen Telenet en Fluvius die samen via Wyre een glasvezelnetwerk uitrollen. Het artikel kan niet zo gelezen worden dat een toelating gegeven wordt zodat Wyre daarnaast ook andere netten kan bezitten, ontwikkelen, beheren of exploiteren.

De VREG geeft aan dat zij de noodzaak van ‘andere netwerkactiviteiten’ niet dient te beoordelen, maar dat het wel wenselijk is om na te gaan welke consequenties dergelijke andere netwerkactiviteiten kunnen hebben op de kosten en baten van de distributienetbeheerders. Zo vraagt de VREG zich af of de vermelde activiteiten en/of het bezit van de onderliggende assets voor synergievoordelen zorgt in hoofde van de netbeheerders, of leiden deze activiteiten juist tot een verminderde focus op de kerntaken van (*in casu*) de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders. De termijn waarbinnen de Vlaamse Regering de VREG heeft verzocht om een advies te verstrekken over dit ontwerp van besluit, stelt hen echter niet in staat een diepgaande studie uit te voeren die op bovenvermelde vragen een compleet antwoord kan bieden. Het lijkt de VREG wenselijk om eerst na te gaan welke consequenties dergelijke andere netwerkactiviteiten kunnen hebben op de kosten en baten van de distributienetbeheerders, vooraleer deze andere netwerkactiviteiten vast te leggen.

De huidige regelgeving heeft louter als doel om de bestaande situatie te bestendigen. Met betrekking tot de opmerking van de regulator aangaande de kosten en baten die andere netwerkactiviteiten kunnen hebben voor de distributienetbeheerders kan worden opgemerkt dat de nettarieven voor elektriciteit en aardgas afzonderlijke gereguleerde tarieven blijven waarbij er geen kruissubsidiëring mag zijn tussen de verschillende netten die de distributienetbeheerders bezitten, ontwikkelen, beheren of exploiteren.

Ook de bepaling dat de “*distributienetbeheerders ook bepaalde bestaande onderdelen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit rechtstreeks [kunnen] bezitten*” moet in die zin als louter een juridische verankering van een bestaande situatie worden gelezen. Alleen de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (= Elia Transmission Belgium NV) kan immers elektrische leidingen aanleggen en beheren met een nominale spanning van minder dan of gelijk aan 70 kilovolt, die gebruikt worden voor het vervoer van elektriciteit naar elektriciteitsdistributienetten. In feite blijkt momenteel echter dat ook bepaalde delen van het 36 kV-net (als eigendom van Fluvius West) en delen van het 70 kV-net (als eigendom van Fluvius Limburg), binnen de beheersperimeter van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit vallen. Ten einde die bestaande situatie naar de toekomst toe juridisch niet onmogelijk te maken, wordt bepaald dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders ook bepaalde bestaande onderdelen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kunnen bezitten (lees: specifieke lijnen/lijninfrastructuur die deel uitmaakt van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit), maar niet ontwikkelen en exploiteren of uitbaten. De uitbating ervan blijft bij de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, wat inhoudt dat beide partijen hierover overeenkomsten zullen afsluiten. Het komt er met andere woorden op neer dat de voormelde distributienetbeheerders voor die specifieke lijnen eigenaar mogen blijven en zelfs de nodige instandhouding- of vervangingswerken mogen laten uitvoeren met betrekking tot die lijnen zonder dat dit een consequentie heeft voor hun eigendomsrecht, maar het houdt manifest in

dat Fluvius dergelijke bijkomende lijnen/trajecten niet kan (laten) aanleggen of bezitten. Het houdt ook in dat als de distributienetbeheerder ooit beslist om afstand te doen van het eigendomsrecht van zo'n bestaande lijn, het recht dat door deze bepaling wordt gecreëerd in hoofde van die lijn finaal uitdooft.

In de praktijk zorgt Fluvius ook voor de exploitatie en het beheer van die specifieke onderdelen. Het is daarbij de bedoeling dat de distributienetbeheerders die voormelde bestaande onderdelen enkel voor rekening van de beheerder van het plaatselijk vervoersnet mogen beheren en exploiteren en dit op voorwaarde dat zij hiertoe beschikken over een overeenkomst met de beheerder van het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit die de modaliteiten van het beheer en die exploitatie regelt. De tekst van het ontworpen artikel zal in die zin worden verduidelijkt.

Wat betreft de waterverdelingsnetten wordt bepaald dat het niet aangewezen is dat de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij ook eigenaar zijn van dergelijke netgebonden activa. Bijgevolg wordt 'bezit' niet toegelaten. De mogelijkheid tot ontwikkelen, beheren en exploiteren namens een derde-eigenaar wordt wel mogelijk gemaakt. Er wordt volgens de VREG evenwel niet toegelicht waarom deze argumentatie enkel wordt uitgewerkt voor waterverdelingsnetten en niet voor de andere netten. De VREG vraagt zich dan ook af of dezelfde redenering niet opgaat voor de andere opgesomde netgebonden activiteiten? Het lijkt de VREG minstens aangewezen om een argumentatie op te nemen waarom het ene wel en het andere niet toegelaten wordt, teneinde de onderscheiden behandeling te duiden.

De argumentatie die gevolgd werd om een onderscheiden behandeling te voorzien, vindt zijn oorsprong in de loutere bedoeling om de bestaande situatie regelgevend te bestendigen. Momenteel bezitten de distributienetbeheerders geen waterverdelingsnetten. Gegeven de gezamenlijke uitrol van digitale energie- en watermeters en het gemeenschappelijk data-captatiesysteem, is wel voorzien dat de distributienetbeheerders wel waterverdelingsnetten kunnen ontwikkelen, beheren en exploiteren zodat bestaande maatschappelijke efficiëntiewinsten niet verloren zouden gaan.

Met betrekking tot het bezit van bepaalde bestaande onderdelen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit merkt de VREG op dat er onderlinge overeenkomsten bestaan tussen Elia Transmission Belgium ("ETB") als beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, enerzijds, en een of meerdere distributienetbeheerders anderzijds, waarbij de distributienetbeheerders bepaalde exploitatie-aspecten opnemen in naam en voor rekening van ETB. Deze overeenkomst(en) zouden na inwerkingtreding van art. 4.1.8/5 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (krachtens artikel 50 van het Ontwerpbesluit, thans artikel 79 geworden), samengelezen met het nieuwe artikel 3.1.31/1, *contra legem* worden. Immers, op grond van art. 4.1.8/5 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, en gezien de uitvoeringsbepaling van artikel 3.1.31/1 Energiebesluit van 19 november 2010, zou men moeten besluiten dat het de netbeheerder niet is toegestaan om onderdelen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit te beheren en te exploiteren. Dit zou volgens de VREG resulteren in de vaststelling dat de distributienetbeheerders, of hun werkmaatschappij, de exploitatie van bepaalde delen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit verder niet meer zullen kunnen uitvoeren. Volgens de VREG ontbreekt de noodzaak om deze exploitatie-taken door de distributienetbeheerders expliciet te verbieden.

De regelgever heeft er bewust voor gekozen zich te beperken tot het toelaten van het bezit van bepaalde bestaande onderdelen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit door de distributienetbeheerders. Indien op vandaag de distributienetbeheerders, of hun werkmaatschappij, de exploitatie van bepaalde delen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in eigen beheer opnemen, zullen zij in de toekomst deze exploitatie moeten overdragen. Bovendien rijst de vraag welk verschil er nog zou zijn tussen een distributienetbeheerder en een beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit

indien aan een distributienetbeheerder naast het bezit ook het ontwikkelen, beheren of exploiteren van een plaatselijk vervoernet van elektriciteit wordt toegelaten.

Wat betreft de “**droop regeling**” stelt de VREG dat de uitbreiding van technische flexibiliteit naar productie die wordt afgeregeld op basis van de netspanning op een aantal bezwaren stuit.

Vooreerst zou de droop regeling volgens de VREG de focus op het aanboren van marktflexibiliteit in hoofde van de netbeheerder verzwakken.

Verder wijst de VREG op de vermelding in de nota aan de Vlaamse Regering naar het technisch voorschrift C10/11.¹ De nota haalt aan dat Fluvius zou kunnen voorstellen om via het voorschrift een “droop regeling” verplicht te maken, zij het evenwel na een publieke consultatie en een goedkeuring door de VREG. De energieregulator is Europeesrechtelijk (art. 58,(7) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn) immers bevoegd om ofwel zelf aansluitings- en toegangsvoorwaarden vast te stellen, ofwel de voorgestelde voorwaarden goed te keuren. In de C10/11 wordt een vermogensreductie afhankelijk van de spanning momenteel echter als een optie genoemd, niet als een vereiste. Uit de homologatielijst C10/26 blijkt bovendien dat sommige omvormers deze optie op vermogensreductie of droop-control niet hebben. Een vermogensreductie is een softwarematige functie die dus slechts beschikbaar is op sommige omvormers. Bij de bestaande omvormers zou de installateur opnieuw moeten langskomen om de functie in te stellen. Er is bovendien geen garantie dat de instelling dan volledig correct zou gebeuren. Daarnaast kan de instelling van de parameters mogelijk nadien nog door netgebruikers worden aangepast. Hierdoor zou volgens de VREG een correcte werking van de droop regeling niet gegarandeerd zijn.

Deze visie wordt niet helemaal gevolgd. Momenteel krijgt een netgebruiker die over een PV-installatie met droop beschikt helemaal geen vergoeding. Ook al wordt zijn productie-installatie soms beperkt via een ingestelde droop regeling. Dit wordt rechtgezet door de compensatie voor gereserveerde technische flexibiliteit uit breiden naar PV-installaties met een droop regeling, naast de reeds bestaande regeling voor uitvallende omvormers. Het breder uitrollen van een droop regeling kan ervoor zorgen dat in geval van problemen met lokale congesties omwille van overspanning de lasten beter verdeeld worden over verschillende productie-installaties. Het uitschakelen van productie-installaties kan daarbij eventueel worden vermeden.

Daarbij wordt de mogelijkheid om marktproducten uit te werken voor lokale congestie op het laagspanningsdistributienet niet beperkt of uitgesloten. De regel is nog steeds dat er bij voorkeur beroep gedaan wordt op commerciële flexibiliteit waarbij marktproducten kunnen ontwikkeld worden waarmee er op een proactieve manier congesties of het afschakelen of verminderen van productie zou kunnen worden vermeden. Droop regeling zou zowel onder marktflexibiliteit als technische flexibiliteit kunnen vallen. Dit zou op basis van spanningsgrenzen kunnen worden afgebakend. Een droop regeling zou dan in het kader van technische flexibiliteit pas worden toegepast bij hogere spanningsniveaus indien er geen andere opties meer zijn dan het verplicht verminderen of afschakelen van productie om lokale congesties te voorkomen.

Daarnaast oppert de VREG dat het zeker kan voorkomen dat meer productie wordt afgeregeld dan de momentane consumptie. De productie wordt immers beperkt vanaf het ogenblik dat de spanning boven een bepaalde waarde uitstijgt, wat ertoe leidt dat er meer energie van het net zal moeten afgenomen worden. Dit is volgens de VREG in strijd met het basisprincipe zoals uiteengezet door art. 13, 6. c) van de EU Verordening 2019/943 dat stelt dat zelfgeproduceerde elektriciteit niet mag worden beperkt, tenzij er geen andere mogelijkheid bestaat om problemen inzake de netbeveiliging op te lossen.

---

¹ Zie VR 2023 2010 DOC.1389/1TER.

Het is nog steeds de bedoeling dat Fluvius andere oplossingen zoekt om te voorkomen dat hernieuwbare energieproductie wordt afgeschakeld of wordt afgeregeld. Fluvius kan hiervoor investeringen uitvoeren of gebruik maken van flexibiliteit. Dit wordt globaal beschreven voor de komende 3 en 10 jaar in het investeringsplan dat Fluvius momenteel jaarlijks opmaakt. De afweging tussen een netinvestering of het (tijdelijk) gebruik van flexibiliteit gebeurt op basis van een methodologie zoals beschreven in artikel 4.1.19 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 over de opmaak van een investeringsplan. Op basis van artikel 4.1.17/4 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 dient Fluvius marktproducten of flexibiliteitsdiensten voor lokale congestie te ontwikkelen. Bij het gebruik van flexibiliteit is het zo dat Fluvius eerst altijd gebruik moet maken van commerciële of marktgebaseerde flexibiliteit of producten. Indien dit om verschillende redenen zoals beschreven in artikel 4.1.17/5 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 niet mogelijk is, dan kan Fluvius beroep doen op niet-marktgebaseerde flexibiliteit zoals gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit.

De toekenning van de forfaitaire schadevergoeding zal niet automatisch worden uitgereikt bij activering, maar volgens de nota enkel aan de netgebruikers die “regelmatig en/of langdurige” vermogensreducties wegens te hoge spanningen vaststellen. Het is de VREG niet duidelijk wat regelmatig en/of langdurig betekent.

De tekst moet niet zo gelezen worden dat de het afregelen van productie via een droop regeling enkel kan gemeld worden bij Fluvius indien regelmatig en/of langdurig zou gebeuren. De netgebruiker kan dit in principe melden vanaf de eerste vaststelling. Mogelijks zal het voor de netgebruikers die over een productie-installatie met een droop regeling beschikken wel moeilijker zijn om vast te stellen dat er productie wordt afgeregeld. Dit omdat de omvormer niet abrupt wordt uitgeschakeld en dit minder zichtbaar zal zijn in het productieprofiel. We zullen aan Fluvius vragen hier de nodige (technische) informatie te voorzien zodat het voor netgebruikers eenvoudiger is om dit vast te stellen.

Een correcte opvolgbaarheid en vergoedbaarheid van flexibiliteit zijn voor de VREG van primordiaal belang. Deze twee voorwaarden zijn volgens de VREG met het huidige voorstel echter niet voldaan. De netgebruikers zullen immers niet automatisch worden geïnformeerd wanneer er een vermogensreductie heeft plaatsgevonden. Enkel de netgebruikers die beschikken over een adequaat monitoringssysteem en die in staat zijn om dit correct te interpreteren zouden dan een forfaitaire schadevergoeding kunnen aanvragen. Een vermogensreductie verplichten zou er volgens de VREG toe leiden dat bepaalde (en mogelijks grote) groepen van netgebruikers worden uitgesloten van het verkrijgen van een forfaitaire schadevergoeding. Bovendien zouden er door de toepassing van vermogensreductie minder omvormers volledig uitvallen, hetgeen wellicht sneller opvalt bij een distributienetgebruiker, waardoor er de facto nog minder aanvragen tot vergoeding zullen zijn. Als de netbeheerder door dit alles uiteindelijk minder aanvragen ontvangt, kan hij ten onrechte denken dat het net voldoende sterk is, waardoor hij niet het correcte investeringsbeleid zal voeren. Door bovendien in het Energiebesluit van 19 november 2010 de vergoeding voor modulatie op gelijke hoogte te behouden met uitvallende omvormers zou een oneerlijke situatie ontstaan voor netgebruikers die een vermogensreductie correct kunnen detecteren en een forfaitaire schadevergoeding kunnen aanvragen. Zij zullen meer schadevergoeding ontvangen per afgeregelde hoeveelheid aan energie dan netgebruikers die een uitvallende omvormer hebben. Dit vergroot de discriminatie tussen netgebruikers en is in strijd met het principe van gelijke behandeling. Het lijkt de VREG niet aangewezen dat de verantwoordelijkheid bij de netgebruiker wordt gelegd om een uitval of modulatie te melden, en op die manier recht te hebben op een vergoeding. De VREG stelt voor dat de registratie, en daaruit volgende automatische verwerking en eventuele uitbetaling, door de netbeheerder gebeurt, op basis van de opvolging van het spanningsprofiel via de digitale meter. Enkel in het geval van een klassieke meter zou – als overgangsmaatregel – de verantwoordelijkheid bij de netgebruiker gelegd kunnen worden voor het maken van een melding.

Bij de jaarlijkse bepaling van de compensatie via een ministerieel besluit kan de minister rekening houden met eventuele verschillen tussen omvormers die onmiddellijk uitgeschakeld

worden omwille van overspanning of omvormers die met een droop regeling werken. Indien zou blijken dat er bij omvormers met een droopregeling meer of minder productieverlies zou optreden, kan hiervoor een andere compensatie bepaald worden. Artikel 3.1.34/3 wordt aangepast zodat er voor de compensatie waarvan de minister de hoogte bepaalt, ook rekening kan gehouden worden met het type van regeling en het bijhorende ingeschatte productieverlies in geval van toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit.

Verder wordt het principe gevolgd dat de compensatie best automatisch vastgesteld zou worden door de netbeheerder. Alleen stellen we vragen bij de praktische haalbaarheid hiervan. Het VEKA zal dit verder afstemmen met Fluvius en bekijken in welke mate en op welke termijn dergelijke aanpak mogelijk zou kunnen worden.

Wat betreft de **berekening van de compensatie in het kader van technische flexibiliteit**, geeft de VREG aan geen bezwaar te hebben tegen de toevoeging van de woorden 'ten minste'. De VREG merkt wel op dat, om een correcte vergoeding van technische flexibiliteit te garanderen, de vergoeding voor technische flexibiliteit ook een vergoeding voor onbalans moet bevatten. Nu kan volgens het Energiebesluit van 19 november 2010 deze vergoeding bepaald worden door de Minister, en dat is nog niet gebeurd. Hierdoor worden kosten gerelateerd aan de activering van technische flexibiliteit afgeschoven op één specifieke marktpartij, zijnde de betrokken BRP wiens portfolio geïmpacteerd wordt, wat volgens de VREG niet de bedoeling mag zijn. Verder stelt de VREG voor om, omwille van consistentie, bij de compensatie voor niet-gereserveerde technische flexibiliteit in het laatste lid van art. 3.1.34/4 ook de woorden 'ten minste' toe te voegen bij de elementen.

De mogelijkheid voor het in rekening brengen van de vergoeding voor onbalans zal worden bekeken bij de vaststelling van de vergoeding voor technische flexibiliteit vanaf 2024.

In kader van de **erfdienstbaarheden van de netbeheerder** heeft de VREG geen opmerkingen met betrekking tot de cumulatieve voorwaarden. De VREG wijst er echter wel op dat dit nieuwe taken voor hen inhoudt. Immers, de regeling lijkt erop neer te komen dat de netbeheerder een soort beslissing tot verklaring van openbaar nut neemt, die minstens in die mate gemotiveerd moet zijn dat aangetoond is dat voldaan is aan de 5de voorwaarde. Dergelijke beslissing van de netbeheerder kan betwist worden via gerechtelijke weg. Daarnaast staat ook de bemiddelings- en beslechtsprocedure bij de VREG hiertegen open.² Een geschil met betrekking tot de wettelijke erfdienstbaarheden, en dus de beslissing die de netbeheerder neemt op basis van artikel 3.1.41/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 (soort 'verklaring tot openbaar nut'), kan ter bemiddeling, en ook ter beslechting voorgelegd worden aan de VREG. Dit omvat dus een nieuwe taak voor de VREG, die zal moeten (kunnen) oordelen of aan de vijf cumulatieve voorwaarden voldaan is. De vraag rijst welke de omvang van de taak van de VREG hierin kan of moet zijn. In het bijzonder voor wat betreft de vijfde voorwaarde in de ontworpen regeling, is het voor de VREG niet duidelijk welke "objectieve elementen" door de distributienetbeheerder kunnen worden aangevoerd. Hetzelfde geldt voor de technische, operationele, en financiële argumenten en veiligheidsargumenten. De VREG geeft aan niet goed geplaatst te zijn om zich volledig in de plaats te stellen van de netbeheerder bij het oordelen over de meest aangewezen plaats voor een installatie van het net, en in het bijzonder om veiligheidsargumenten te beoordelen. De bindende beslissing die de VREG in voorkomend geval zou moeten nemen bij de beslechting van een bij hem aanhangig gemaakt geschil, zou er hoogstens in kunnen bestaan dat een marginale toetsing plaatsvindt. De VREG suggereert dat dit beter nog verduidelijkt kan worden in de nota aan de Vlaamse Regering.

De VREG kan zich er inderdaad toe beperken na te gaan of de distributienetbeheerder in redelijkheid tot de door hem gedane vaststelling van de feiten en tot zijn beslissing is kunnen komen met inachtneming van de voorwaarden, opgenomen in artikel 3.1.34/1 van het

---

² Het handelt immers om een uitvoeringsbepaling van artikel 4.1.23 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, dat ressorteert onder titel IV van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Zodoende ressorteert een beslissing op grond van nieuwe artikel 3.1.41/1 Energiebesluit van 19 november 2010, in ontwerp, onder de het toepassingsgebied van artikelen 3.1.4/2. en 3.1.4/3. van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Energiebesluit van 19 november 2010. Het is niet de bedoeling dat de VREG de beoordeling van de meest geschikte plaats zelf ten gronde overdoet. Hierbij dient ook opgemerkt te worden dat de bepalingen aangaande de geschillenbeslechtsprocedures volledig herwerkt en herschreven worden via het voorstel van decreet aangaande de Vlaamse nutsregulator³. Aanpassingen van de bepalingen aangaande geschillenbeslechting zullen op coherente wijze in het kader van dat voorstel van decreet worden bekeken.

Tot slot geeft de VREG aan dat de **tarifaire impact** van het Ontwerpbesluit wellicht nihil is. Enkel de voorziene wijzigingen aan premies en de structurele verlenging van de winterperiode met een afsluitingsverbod kunnen een uiterst beperkte tarifaire impact hebben.

Op 22 december 2023 verleende de VREG haar bijkomend advies nr. ADV-2023-11 met betrekking tot voorliggend ontwerpbesluit.

Wat betreft de betere informatieverlening door de energieleveranciers aan hun afnemers, formuleert de VREG een bijkomend voorstel ter verbetering van de informatieverlening door de leveranciers aan hun afnemers. Er wordt voorgesteld om de leveranciers te verplichten op elke voorschotfactuur en afrekeningsfactuur de unieke identificatiecode van de toepasselijke productieversie te vermelden. De unieke identificatiecode dient niet alleen te worden vermeld, maar ook aangeboden te worden in de vorm van een link of QR-code, die de afnemer onmiddellijk leidt naar een vergelijking van zijn lopend contract met het bestaande marktaanbod in de V-test. De unieke identificatiecode, link en QR-code moeten ook vermeld worden op de melding van een contractvernieuwing. Er wordt voorgesteld om deze nieuwe verplichting te laten ingaan op 1 januari 2025, teneinde de VREG en de leveranciers toe te laten tijdig de nodige voorbereidingen en aanpassingen in hun systemen uit te voeren.

Bovenstaand advies van de VREG wordt meegenomen in het ontwerpbesluit.

Ten slotte doet de VREG nog een bijkomend tekstvoorstel, naar aanleiding van de recente beslissing van de VREG tot voorwaardelijke aanwijzing van Elia Transmission Belgium als beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in het Vlaamse Gewest. De huidige bewoording van artikel 3.1.26, derde lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010, lijkt te wijzen op de nood aan een expliciete, formele beslissing van de VREG tot beëindiging van de aanwijzing van een netbeheerder als na één jaar (voorwaardelijke) aanwijzing blijkt dat nog steeds niet voldaan is aan alle voorwaarden. De VREG heeft ter zake geen enkele appreciatiebevoegdheid. De formele beslissing van de VREG wordt dan ook om juridische-technische redenen best gewijzigd naar een van rechtswege verval van de aanwijzing. Hiernaast is een beëindiging van de aanwijzing van een netbeheerder niet aangewezen als er niet onmiddellijk een nieuwe netbeheerder kan aangewezen worden voor het betrokken net. Daarom wordt voorgesteld om ook in de mogelijkheid te voorzien dat de VREG kan beslissen tot een nieuwe voorwaardelijke aanwijzing. Zo kan de VREG verzekeren dat er een beheerder aangewezen blijft voor het betrokken net, en kan de VREG ook handhavend blijven optreden tegen deze partij bij niet-naleving van diens verplichtingen uit de Vlaamse energieregeling.

Dit voorstel wordt meegenomen in het ontwerpbesluit.

B. ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE

Op 14 november 2023 verleende de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) haar advies nr. 2023/130 met betrekking tot voorliggend ontwerpbesluit.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd:

---

³ Voorstel van decreet van Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne, Willem-Frederik Schiltz, Wilfried Vandaele, Tinne Rombouts en Inez De Coninck over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator (zie *Parl. St. Vlaams Parlement 2022-2023, 1797/1*).

- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp of de nota. De VTC merkt immers op dat het ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering niet expliciet vermelden op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp of de nota.

De rechtsgrond voor de verwerking van de gewone categorieën van persoonsgegevens is artikel 6, lid 1, c) van de AVG en voor de verwerking van het gegeven van handicap, artikel 9, 2, g) van de AVG. De juiste rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens is terug te vinden in artikel 12.6.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (dat de rechtsgrond voor het ontworpen artikel vormt) en begeleidende teksten.

De rechtsgrond voor de verwerking van de categorieën van persoonsgegevens in kader van de gebouwenpas is artikel 6, lid 1, c) van de AVG.⁴

- de bepalingen rond gezamenlijke verantwoordelijkheid in kader van de Gebouwenpas (artikel 48) opnieuw overwegen en herwerken. De VTC wenst erop te wijzen dat de verantwoordelijke (of de gezamenlijke verantwoordelijke) uitsluitend bepaald kan worden op basis van de criteria van de AVG, met name de vraag wie het doel en de middelen van een verwerking bepaalt. Dit is een feitenkwestie, die geval per geval beoordeeld moet worden. Zeker in gevallen waar het resultaat van die beoordeling niet intuïtief evident zou zijn, is het aangewezen dat de regelgever zich expliciet uitspreekt over haar beoordeling van deze vraag. De criteria om het antwoord te bepalen moeten echter steeds uitsluitend de criteria uit de AVG zijn: de bepaling van doel en middelen van de verwerking. De VTC stelt vast in de nota dat de regelgever andere criteria hanteert, namelijk wie ‘mede-eigenaars’ zouden zijn van het platform op basis van de samenwerkingsovereenkomst. Dit criterium is niet relevant voor de bepaling van de verantwoordelijke: eigenaarschap van een platform is geen bruikbaar criterium voor de verwerkingsverantwoordelijkheid. Minstens dient de motivering aangepast te worden zodat er uitsluitend rekening wordt gehouden met de overwegingen van de AVG. De wenselijkheid van een bepaald resultaat speelt daarbij geen rol – louter de vraag wie in de realiteit het doel en de middelen bepaalt. Indien de aangewezen partijen daar geen collectieve rol in spelen, dan moet de aanduiding ook aangepast worden.

Via de samenwerkingsovereenkomst, waarvan sprake, hebben de 5 entiteiten “Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, Wonen-Vlaanderen, Departement Omgeving en AGION” hen als mede-eigenaars van het platform woningpas/gebouwenpas geëngageerd om samen het doel en de middelen te bepalen van het platform en aldus de verwerking van de gegevens. De term mede-eigenaars duidt niet op enig eigenaarschap van data of het feit dat we data-leverancier zouden zijn. De term die gehanteerd wordt, is net omdat deze entiteiten gelijkwaardige partners zijn en samen middelen vrijmaken, en de doelstellingen en functionaliteiten van de woningpas/gebouwenpas bepalen.

Juist omdat deze entiteiten gezamenlijk het doel en de middelen bepalen, dienen zij beschouwd te worden als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken.

- het VEKA in kader van het unieke loket expliciet aan te duiden als verwerkingsverantwoordelijke;

Wat betreft de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke in kader van het unieke loket, wordt verwezen naar artikel 12.6.1, §1, eerste lid *juncto* §3, achtste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009, dat de rechtsgrond vormt voor voorliggende verwerking van persoonsgegevens.

⁴ Zie ook memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet betreffende de gebouwenpas (*Parl.St.* VI.Parl (2018-19), nr. 1703/1, p. 60).

“§2. De diensten van de Vlaamse overheid die de Vlaamse Regering aanwijst, worden belast met de behandeling van premieaanvragen in het kader van het unieke loket, vermeld in het paragraaf 1. De Vlaamse Regering bepaalt welke premies onder dat unieke loket vallen. [...]”

§3. [...]”

Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het gebruik en het beheer van het unieke loket is de dienst die de Vlaamse Regering, conform paragraaf 2, eerste lid, aanwijst, de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de taken die conform paragraaf 2, eerste lid, aan die dienst worden toegekend. [...]”

Nadere aanduiding van het VEKA als verwerkingsverantwoordelijke in kader van het unieke loket, in functie van de behandeling en verwerking van de aanvragen (zoals opgenomen in voorliggend ontwerpbesluit), is dan ook niet relevant, aangezien dit al geregeld wordt in artikel 12.6.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren;

Hiervan wordt nota genomen.

- voor ogen houden dat de mededeling aan het OCMW slechts kan voor gebruik in de door het OCMW aangeboden hulpverleningstrajecten en dat er van de informatie slechts kennis genomen kan worden door personen die gehouden zijn tot een plicht tot geheimhouding, hetzij uit kracht van de wet, hetzij contractueel;

-

Hiervan wordt nota genomen.

- de bewaartermijnen bepalen en verantwoorden;

Inzake de bewaartermijn in kader van het unieke loket, wordt verwezen naar hetgeen bepaald is in artikel 12.6.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Artikel 12.6.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 stelt in paragraaf 4 dan ook het volgende:

“§ 4. De verwerkte gegevens over de premieaanvragen worden bij het unieke loket tot vijftien jaar na de beslissing tot weigering of tot uitbetaling van de premie bewaard.

In afwijking van het eerste lid worden de gegevens bij de premies die maar één keer kunnen worden verkregen, of waarbij er meer dan vijftien jaar moet zijn verstreken tussen verschillende premieaanvragen, bewaard voor de tijd die noodzakelijk is om die subsidieregels te kunnen handhaven of toepassen.”

Er dient opgemerkt te worden dat de bewaartermijn van vijftien jaar een maximale bewaartermijn betreft, waarbij er geen bevoegdheid werd gegeven aan de Vlaamse Regering om een specifiekere bewaartermijn op te leggen en te verantwoorden. Wat betreft de verantwoording van deze bewaartermijn wordt verwezen naar de motivering in de memorie van toelichting bij het decreet van 19 november 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en de Vlaamse Codex Wonen van 2021:

“Wat de bewaartermijn betreft wordt bepaald dat de gegevens binnen het loket worden bijgehouden gedurende een periode tot vijftien jaar na de uitbetaling van de premie. Die termijn moet, indien niet aan premievoorwaarden werd voldaan, de terugvordering ervan alsook het bestrijden van (energie)fraude mogelijk maken. Daarop wordt wel één uitzondering voorzien: de gegevens met betrekking tot de premies die slechts eenmalig kunnen worden verkregen, of waarbij er meer tijd dan

vijftien jaar moet zijn verstreken tussen verschillende premieaanvragen, blijven bewaard voor de tijd die noodzakelijk is om die subsidieregels of -voorwaarden te kunnen handhaven of toepassen.”⁵

“Wat de bewaartermijn betreft: in paragraaf 4 wordt bepaald dat de gegevens binnen het loket worden bijgehouden gedurende een periode tot vijftien jaar na de uitbetaling van de premie. De bewaartermijn van vijftien jaar houdt rekening met de wachtperiode die een aanvrager moet in acht nemen om voor werken waarvoor reeds een premie werd genoten, een nieuwe aanvraag te kunnen indienen.”⁶

Gelet op het voorgaande en rekening houdende met het feit dat er geen bevoegdheid werd gegeven aan de Vlaamse Regering om een specifiekere bewaartermijn te bepalen, wordt er geen verder gevolg gegeven aan de opmerking van de VTC aangaande de bewaartermijn.

- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens en de transparantiemaatregelen uitwerken.

In tegenstelling tot wat de VTC stelt, moeten de vermeldingen met betrekking tot de rechten van de betrokkenen en transparantie niet in de regelgeving worden opgenomen. Dit zijn immers verplichtingen die rechtstreeks voortvloeien uit de AVG en die zodoende rechtstreekse werking hebben, en waaraan de verwerker of verwerkingsverantwoordelijke op grond van de verordening ten alle tijden moet voldoen.

C. ADVIES VAN DE GEGEVENSBECHERMINGSAUTORITEIT

Op 18 december 2023 verleende de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) haar advies nr. 166/2023 met betrekking tot voorliggend ontwerpbesluit.

Wat betreft het ontworpen artikel 7 (oud, thans geschrapt, zie toelichting *infra*) is de Autoriteit van oordeel dat de wijzigingen overeenkomstig artikel 7 van het ontwerp in beginsel geen aanleiding geven tot bijzondere opmerkingen inzake de verwerking van persoonsgegevens.

Wat betreft artikel 19 van het ontwerp (oud, thans artikel 33) bevestigt de GBA dat de voorgestelde wijziging noodzakelijk is in het licht van de meldingsplicht voor thuisbatterijen (elektriciteitsopslagfaciliteiten) en teneinde de veilige en betrouwbare werking van het net te garanderen. De GBA stelt wel vast dat de wezenlijke elementen van de gegevensverwerkingen die in dit verband door het VEKA worden gesteld (met name het opvolgen en handhaven van de verplichtingen die aan installateurs worden opgelegd) op afdoende wijze worden vastgesteld in artikel 12.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. De GBA neemt er akte van.

Artikel 48 van het ontwerp (oud, thans artikel 90) benadrukt de GBA dat elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen moet vaststellen. In zover deze verwerking geen belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen vertegenwoordigt, hetgeen de GBA ter zake kan aanvaarden, volstaat het om enkel de doeleinden en de verwerkingsverantwoordelijke(n) in een formele wettelijk norm aan te duiden. *In casu* moet evenwel worden vastgesteld dat de verwerkingsverantwoordelijken pas worden aangeduid in het uitvoeringsbesluit, dit terwijl hun identiteit kennelijk vaststaat. De GBA verzoekt aldus opnieuw om deze bepaling over te hevelen naar het decreet van 30 november 2018 betreffende de gebouwenpas.

Eenzelfde opmerking werd door de GBA reeds gemaakt in kader van het advies over het voorontwerp van decreet betreffende de gebouwenpas.⁷ Dit advies werd toen niet gevolgd omdat de verwerkingsverantwoordelijke gedurende de ontwikkeling van de woningpas (thans

⁵ Parl.St. VI.Parl. (2020-21), nr. 915/1, p. 8.

⁶ Parl.St. VI.Parl. (2020-21), nr. 915/1, p. 10.

⁷ Advies GBA nr. 55/2018 van 4 juli 2018.

gebouwenpas) kan wijzigen, waardoor het niet opportuun is deze in het decreet aan te duiden. De verwerkingsverantwoordelijke wordt steeds in het uitvoeringsbesluit aangeduid conform artikel 8 van het decreet van 30 november 2018 betreffende de gebouwenpas.⁸ De opmerking van de GBA wordt heden dan ook niet gevolgd.

Ten gronde brengt de GBA vervolgens in herinnering dat overeenkomstig artikel 4.7) AVG de verwerkingsverantwoordelijke elke natuurlijke of rechtspersoon, overheidsinstantie, dienst of ander orgaan is die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt; wanneer de doelstellingen van en de middelen voor deze verwerking in het Unierecht of het lidstatelijke recht worden vastgesteld, kan daarin worden bepaald wie de verwerkingsverantwoordelijke is of volgens welke criteria deze wordt aangewezen. Volledigheidshalve brengt de GBA in herinnering dat de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke passend moet zijn in het licht van de feitelijke omstandigheden. In het licht van het bovenstaande is de Autoriteit van oordeel dat de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijken voor de aanlevering van gegevens in de gebouwenpas (te weten houders van zakelijke rechten of hun aangestelden of overheidsdiensten die *de jure* reeds verantwoordelijk zijn voor de verwerking van de aangeleverde gegevens) geen aanleiding geeft tot bijzondere opmerkingen inzake gegevensbescherming, doch met dien verstande dat, zelfs wanneer deze zin zou worden weggelaten, dit geen afbreuk doet aan de verantwoordingsplicht die krachtens artikel 5.2 AVG op deze partijen rust. De juridische meerwaarde van deze aanduiding kan aldus in vraag worden gesteld.

In tweede instantie, betreffende de gezamenlijke verantwoordelijkheid die volgens de stellers van het ontwerp bestaat tussen Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, Wonen in Vlaanderen, Departement Omgeving en het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs voor de gegevens in de gebouwenpas, vraagt de GBA zich af in hoeverre deze aanduiding overeenstemt met de werkelijkheid. Op het eerste zicht streven de verwerkingshandelingen gesteld door het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs immers andere doeleinden na dan deze gesteld door het Agentschap Wonen in Vlaanderen, hetgeen per definitie impliceert dat deze beide actoren over andere gegevens dienen te beschikken (en, dus, geen toegang zouden mogen hebben tot sommige andere gegevens in de gebouwenpas). Ter zake verzoekt de Autoriteit aldus om na te gaan of er effectief sprake is van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid, dan wel van een afzonderlijke verantwoordelijkheid voor de onderscheiden gegevensverwerkingen die plaatsvinden in het kader van de gebouwenpas. In deze context moet ook de rol van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij in rekening worden gebracht, daar deze dienst – klaarblijkelijk – instaat voor het technische en operationele beheer van de gebouwenpas, en toeziet op de naleving van de wetgeving over gegevensbescherming ten aanzien van de overige (mede)verwerkingsverantwoordelijken.

Wat betreft dit laatste punt, wordt verwezen naar de uiteenzetting bij het advies van de VTC (zie *supra*).

Tot slot merkt de GBA op dat artikel 49 van het ontwerp (oud, thans artikel 91) geen aanleiding geeft tot bijzondere opmerkingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens.

---

⁸ Parl.St. VI.Parl. (2018-19) nr. 1703/1, p. 10.

3 WIJZIGINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

Gelet op onderstaande wijzigingen, wordt het ontwerpbesluit hernummerd.

ARTIKEL 1: Er wordt een nieuw artikel opgenomen in het ontwerpbesluit dat een wijziging aanbrengt aan het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (VLAREM titel II). In artikel 4.10.1.5 van VLAREM titel II wordt een nieuwe paragraaf 2bis ingevoegd over het gebruik van biomassa in een BKG-installatie. De paragraaf bepaalt dat voor biomassa die in een BKG-installatie wordt gebruikt en waarvoor een bewijs van duurzaamheid vereist is, en een bewijs van duurzaamheid in de zin van een van de vrijwillige certificeringen die door de Europese Commissie overeenkomstig artikel 30, §§ 4 en 5, van Richtlijn (EU) 2018/2001 zijn erkend, moet worden voorgelegd. Een bewijs van duurzaamheid wordt begrepen als bedoeld in Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066 van de Commissie van 19 december 2018 inzake de monitoring en rapportage van de emissies van broeikasgassen overeenkomstig Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 601/2012 van de Commissie en via verwijzing ervan in de Uitvoeringsverordening (EU) 2022/996 van de Commissie van 14 juni 2022 betreffende de voorschriften om de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria alsmede de criteria inzake laag risico op indirecte veranderingen in landgebruik te controleren. Dit bewijs zal worden geverifieerd en opgenomen in het geverifieerde emissiejaarrapport dat uiterlijk op 14 maart bij het VEKA moet worden ingediend conform artikel 4.10.1.5, §2 van VLAREM titel II. Om deze reden wordt de paragraaf ingevoegd als nieuwe paragraaf 2bis.

ARTIKEL 2 TOT EN MET ARTIKEL 6: Sinds 1 juni 2007 is in het Vlaams Gewest het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, kortweg het Stooktoestellenbesluit, van toepassing. Het Stooktoestellenbesluit werd reeds herhaaldelijk gewijzigd. In deze regelgeving zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de keuring vóór eerste ingebruikname, het onderhoud en de verwarmingsaudit voor centrale stooktoestellen. De regelgeving richt zich tot stooktoestellen ingeschakeld voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater.

- Voor centrale stooktoestellen met een nominaal vermogen groter dan 20 kW én kleiner dan of gelijk aan 100 kW geldt de auditverplichting, bovenop de onderhoudsverplichting, om de vijf jaar (hierna: **de kleine audit**).
- Voor centrale stooktoestellen met een nominaal vermogen groter dan 100 kW geldt de auditverplichting om de vier jaar bij gasvormige brandstoffen en om de twee jaar bij vloeibare brandstoffen (hierna de **H100**).

Artikel 9 van het Stooktoestellenbesluit legt bovenstaande frequentie vast, alsook wie de audit kan uitvoeren samen met een aantal vrijstellingsbepalingen.

Deze verplichtingen waren gebaseerd op artikel 8 van Richtlijn 2002/91/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 over de energieprestatie van gebouwen. Deze richtlijn is niet langer van kracht. Intussen werd deze richtlijn al meermaals herzien. Momenteel is richtlijn 2018/844/EU van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 betreffende de energieprestatie van gebouwen van kracht. De verplichting om een verwarmingsaudit uit te voeren is hierin niet langer opgenomen. Vanuit de Europese regelgeving bestaat er dus geen verplichting meer voor de lidstaten om periodieke audits te laten uitvoeren op centrale stooktoestellen.

Kleine audit

In de periode sinds het invoeren van de kleine audit heeft de sector een grote evolutie doorgemaakt, met een toekomstgericht beleid weg van fossiele verwarmingsinstallaties.

Sinds 2019 is het vernieuwde EPC in voege, dat concrete aanbevelingen geeft om de woning energetisch te verbeteren, geordend van hoge (rood) naar lage prioriteit (lichtgroen). Een belangrijke aanbeveling hierin is die voor ruimteverwarming. Is er een niet-condenserende ketel aanwezig, dan

verschijnt altijd de oranje aanbeveling om deze te vervangen. Dit leidt tot een gevoelige verbetering van de energiescore, wat ook visueel op het EPC afgebeeld wordt. Bijkomend plant het VEKA om de aanbevelingen op het EPC zodanig aan te passen dat nog duidelijker gestuurd wordt naar fossielvrije verwarmingsoplossingen. Momenteel wordt bij een niet-condenserende ketel nog steeds een warmtepomp óf een condenserende ketel als oplossing naar voren geschoven. Gezien de evolutie van de laatste jaren is dit niet langer houdbaar en moet ook het EPC duidelijk maken dat de toekomst bij de warmtepompen en warmtenetten ligt, en niet meer bij de centrale stooktoestellen op fossiele brandstoffen. Ook zal bekeken worden om een “fossielvrij indicator” op het EPC op te nemen, zo is gemakkelijk en snel duidelijk in hoeverre een woning richting 2050 nog stappen moet ondernemen om de verwarmingsinstallatie te vervangen door een fossielvrij alternatief.

Het VEKA ontwikkelde in 2019 tevens een “beslissingsboom duurzame verwarming”⁹, waarbij de stappen uitgelegd zijn richting duurzame verwarming en een vergelijkingstabel tussen duurzame verwarmingsinstallaties. De website werd verder uitgebreid met informatieve pagina’s omtrent lage temperatuurverwarming en een vergelijking van verwarmingsinstallaties op basis van milieu-impact en kosten.

Naast deze sensibiliserende elementen, zijn er ook beleidsbeslissingen genomen die het duidelijk maken aan de burger dat ketels op fossiele brandstoffen geen toekomst meer hebben in Vlaanderen:

- Vanaf 2022 mogen stookolieketels niet meer in nieuwbouw en IER (ingrijpende energetische renovatie) geplaatst worden en vanaf 2025 zijn geen aardgascondensatieketels meer in nieuwbouw en quasi niet meer in IER toegelaten.
- De premies voor warmtepompen werden verhoogd.
- De premie voor aardgascondensatieketels waarvoor bepaalde doelgroepen in aanmerking kwamen, werd in het kader van de invoering van de Mijn Verbouwpremie afgeschaft.
- Stookolieketels mogen sinds 2022 niet meer geplaatst worden indien er ter hoogte van het gebouw een aardgasnet in de straat beschikbaar is of als het gebouw door een onderboring op de aardgasleiding aan de overkant van de straat kan worden aangesloten.
- Een renovatieverplichting binnen de vijf jaar naar minimum label met verstrengingspad bij overdracht van een woning, waarbij het vervangen van een oude ketel vervangen wordt door een zuiniger toestel of door een warmtepomp, een groot effect heeft op het energielabel van de woning.
- Een minimale labelplicht voor woningen en appartementen tegen 2030.

Ten slotte zijn de prijzen van fossiele brandstoffen sinds de oorlog in Oekraïne sterk gestegen, hetgeen particulieren ook doet nadenken over alternatieven voor hun ketel, wat merkbaar is in de sterke stijging in verkoop van warmtepompen.

H100

In de periode sinds het invoeren van de H100 in 2007 heeft de sector een grote evolutie doorgemaakt, met een toekomstgericht beleid weg van fossiele verwarmingsinstallaties.

Sinds 2022 is de renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouweenheden van kracht. Alle gebouweenheden die worden overgedragen moeten voldoen aan deze verplichting binnen de vijf jaar. Specifiek voor ruimteverwarmingstoestellen, moeten alle centrale opwekkers voor ruimteverwarming die ouder zijn dan 15 jaar vervangen worden, tenzij u kunt aantonen dat de installatie aan de minimale installatie-eisen voor renovatie voldoet. Hiernaast moeten deze eenheden ook voldoen aan een minimaal energielabel, wat ook zal bijdragen bij de verduurzaming van de verwarmingsinstallatie.

In 2023 werd het EPC NR ingevoerd, dit is het basis EPC voor niet-residentiële eenheden. Kleine niet-residentiële gebouweenheden kunnen nog voldoen aan de EPC-plicht via een EPC kNR, maar grotere eenheden (met dus grotere installaties) vallen sowieso onder het EPC NR. Tussen 2024 en 2026 wordt een algemene EPC-plicht gefaseerd ingevoerd voor alle grote niet-residentiële gebouweenheden.

---

⁹ <https://www.vlaanderen.be/nieuwe-verwarmingsinstallatie-kiezen/naar-woningverwarming-met-warmtepomp-of-warmtenet>

Vanaf 2028 moeten grote publieke gebouweenheden en grote gebouweenheden in overheidsgebouwen voldoen aan een minimaal energielabel E. Vanaf 2030 geldt deze minimale verplichting voor alle grote niet-residentiële gebouweenheden. Deze minimale labelplicht zal aangescherpt worden tot label A in 2050.

Het energielabel van het EPC NR is gebaseerd op metingen van het werkelijke energiegebruik in plaats van een berekend energiegebruik. Het aandeel van het koolstofneutrale energiegebruik (hernieuwbaar en restwarmte) ten opzichte van het totale energiegebruik bepaalt het energielabel. Een aandeel van 100% staat gelijk aan een label A. Het EPC NR en de bijhorende labelplicht zal zorgen voor een betere meting en opvolging van de opwekkers in grote niet-residentiële gebouweenheden. Verlagen van het totale energiegebruik kan immers leiden tot een beter energielabel. Anderzijds zal dit ook zorgen voor een verduurzaming van het werkelijke energiegebruik.

Conclusie

De periodieke verplichte audit van centrale verwarmingstoestellen (de “kleine audit” en de “H100”) leveren geen meerwaarde meer ten opzichte van enerzijds de huidig lopende en in ontwikkeling zijnde instrumenten om de verwarmingsbehoefte van woongebouwen klimaatneutraal in te vullen en anderzijds zullen niet-residentiële gebouwen evolueren naar klimaatneutrale verwarmingssystemen. Bijkomend is de verplichting tot invoering ervan via de Europese regelgeving sinds 2010 uit de Europese regelgeving geschrapt. Deze regeling wordt dan ook opgeheven.

ARTIKEL 7, 1°: Er wordt voor de definitie van “agraris gebied” verwezen naar de definitie zoals vermeld in artikel 2.2.6, §2, tweede lid, 4° a) van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009. Hiermee wordt nadere invulling gegeven aan de flexibiliteit die binnen de PV-verplichting wordt voorzien voor overkoepelende fotovoltaïsche zonnepanelen in dienst genomen binnen een agrarisch gebied (zie artikelen 37 en 38 van dit ontwerpbesluit).

ARTIKEL 7, 2° EN 3° (OUD): Deze wijziging betreft een rechtzetting. De eerder voorgestelde definitie van “efficiënte verwarming en koeling” wordt niet meegenomen. In de herziene versie van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (EU Verordening 2023/1315) wordt voor de bepaling van energie-efficiënte stadsverwarming en -koeling verwezen naar artikel 2, punt 41 van Richtlijn 2012/27/EU. Verkeerdelijk werd de definitie van artikel 2, punt 42 overgenomen. Er is geen aanleiding om een definitie van “efficiënte verwarming en koeling” in het Energiebesluit van 19 november 2010 mee op te nemen. Ook wordt de verwijzing in punt artikel 7, 2° van het ontwerpbesluit opgeheven.

ARTIKEL 7, 3°: Er wordt nader bepaald dat de definitie van ‘noodkoopwoning’ in het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt opgeheven. De definitie van ‘noodkoopwoning’ (waarin ook het begrip ‘noodkoper’ is opgenomen) werd via het decreet van 10 november 2023 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer, energie-efficiëntie en milieuvriendelijke energieproductie overgeheveld vanuit het Energiebesluit van 19 november 2010 naar artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (punt 92°/3/1 en 92°/3/2), omdat het begrip ‘noodkoopwoning’, wat op zijn beurt verwijst naar ‘noodkopers’, wordt gebruikt in het nieuwe tweede lid van artikel 7.9.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

In dat opzicht is de definitie van ‘noodkoopwoning’ in het Energiebesluit van 19 november 2010 dan ook niet langer noodzakelijk, waardoor deze wordt opgeheven.

ARTIKEL 7, 5° EN 10: Op grond van artikel 31, lid 10 van richtlijn (EU) 2019/944 komt het bepalen of de distributienetbeheerders het recht hebben om “netwerken die geen elektriciteitsnetwerken zijn” te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren toe aan de lidstaat en niet aan de regulator. De richtlijn bepaalt echter niet *in concreto* wat dan dergelijke “netwerken” zijn en laat de bepaling van de scope en omvang van zo een netwerk in het kader van subsidiariteit over aan de lidstaten zelf. Deze netwerken werden opgenomen in het ontworpen artikel 3.1.31/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010

Zoals reeds werd aangekondigd in de nota bij de tweede principiële goedkeuring¹⁰ van het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitbreiding van het EU-ETS tot scheepvaart, het invoeren van een apart EU-ETS2, netbeheer en energie-efficiëntie geldt er in tegenstelling tot elektriciteit en aardgas voor thermische energie geen verplichting tot *unbundling* en is bij thermische energie de infrastructuur van het netwerk op vlak van leidingen en productie-infrastructuur vaak verweven. Onder het ontwikkelen, beheren of exploiteren van een “thermisch net” dient dan ook te worden verstaan een warmte- of koudenet inclusief productie- en backup-infrastructuur en de bijhorende ondersteunende diensten. Er werd daarbij ook aangekondigd dat de Vlaamse Regering dit, in uitvoering van artikel 4.1.8/5 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, verder zou verduidelijken bij de bepaling van welke “andere netwerken” de distributienetbeheerders mogen “bezitten, ontwikkelen, beheren of exploiteren”. *In casu* wordt een nieuwe definitie van “thermisch net” opgenomen die aan deze bedoelingen vorm geeft en wordt in het ontworpen artikel verduidelijkt dat het om thermische netten gaat die de distributienetbeheerder mag “ontwikkelen, beheren of exploiteren”.

Tot slot wordt in het ontworpen artikel 3.1.31/1, derde lid van het Energiebesluit van 19 november 2010 - op welke grond de distributienetbeheerders als een verankering van een bestaande praktijk bepaalde bestaande onderdelen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit rechtstreeks kunnen bezitten - verduidelijkt dat de distributienetbeheerders die eigenaar zijn van zo'n onderdeel die voormelde bestaande onderdelen enkel voor rekening van de beheerder van het plaatselijk vervoersnet ook mogen beheren en exploiteren (en dus niet in eigen naam en voor eigen rekening) en dit dan nog op voorwaarde dat zij hiertoe beschikken over een overeenkomst met de beheerder van het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit die de modaliteiten van dat beheer en die exploitatie regelt.

ARTIKEL 7, 6°: In punt 5° wordt “vereniging van mede-eigenaars” in het kader van de Mijn VerbouwLening gedefinieerd. Hiertoe wordt verwezen naar de artikelen 3.86 en 3.84, vierde lid, van het Burgerlijk Wetboek, teneinde te verduidelijken dat zowel hoofd- als deelverenigingen, indien aanwezig volgens de basisakte, beroep kunnen doen op de Mijn VerbouwLening, voor de gemene delen waarvoor ze bevoegd zijn. Deze verduidelijking is noodzakelijk daar deelverenigingen als volwaardige rechtspersonen tot op heden niet van deze mogelijkheid konden genieten, en het wenselijk is dat hiermee flexibel kan worden omgegaan teneinde de administratieve complexiteit van de aanvraag- en toekenningsprocedure van de Mijn VerbouwLening te beperken.

Artikel 8: Artikel 3.1.26 van het Energiebesluit van 19 november 2010 voorziet in de mogelijkheid tot aanwijzing van een netbeheerder, zelfs als die niet voldoet aan alle voorwaarden van het Energiebesluit. In dat geval gaat het om een voorwaardelijke aanwijzing. De formele beslissing van de VREG, vermeld in artikel 3.1.26, derde lid van het Energiebesluit van 19 november 2010, tot beëindiging van de aanwijzing als na één jaar aanwijzing blijkt dat nog steeds niet voldaan is aan alle voorwaarden, wordt gewijzigd naar een van rechtswege verval van de aanwijzing. De VREG heeft immers ter zake geen enkele appreciatiebevoegdheid. Hiernaast is een beëindiging van de aanwijzing van een netbeheerder niet aangewezen als er niet onmiddellijk een nieuwe netbeheerder kan aangewezen worden voor het betrokken net. Daarom wordt voorgesteld om ook in een mogelijkheid te voorzien dat de VREG kan beslissen tot een nieuwe voorwaardelijke aanwijzing. Zo kan de VREG verzekeren dat er een beheerder aangewezen blijft voor het betrokken net, en kan de VREG ook handhavend blijven optreden tegen deze partij bij niet-naleving van diens verplichtingen uit de Vlaamse energieregeling.

ARTIKEL 11, 4°: In een nieuw punt 4° wordt een bijkomende aanpassing gedaan in artikel 3.1.34/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Aan de elementen waarmee de minister rekening dient te houden bij het jaarlijks bepalen van de hoogte van de compensatie in geval van uitval of modulatie van een omvormer, wordt het ingeschatte productieverlies toegevoegd. Zo kan de minister rekening

---

¹⁰ VR 2023 1512 DOC.1822

houden met het ingeschatte productieverlies bv. in het geval van eventuele verschillen tussen omvormers die onmiddellijk uitgeschakeld worden omwille van overspanning of omvormers die met een “*droop regeling*” werken. Indien zou blijken dat er bij omvormers met een droopregeling meer of minder productieverlies zou optreden, kan hiervoor een andere compensatie bepaald worden.

ARTIKEL 12: Er wordt een nieuw artikel ingevoegd dat aan artikel 3.1.34/4, tweede lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010 met betrekking tot de compensatie voor niet-gereserveerde technische flexibiliteit de woorden “ten minste” toevoegt, zodat het consistent is met artikel 3.1.34/3, eerste lid, met betrekking tot de compensatie voor gereserveerde technische flexibiliteit.

ARTIKEL 15: In artikel 3.2.18, eerste lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt een nieuw punt 20° ingevoegd. Dit nieuwe punt houdt een voorstel in om de energieleveranciers te verplichten op iedere voorschotfactuur, afrekeningsfactuur en bij contractvernieuwing van huishoudelijke en kleinzakelijke afnemers de unieke identificatiecode van de toepasselijke productversie te vermelden. Die unieke code wordt nu reeds toegekend door de VREG na de rapportering door de leverancier aan de VREG van de concrete prijsinformatie en voorwaarden van deze productversie met het oog op de opname hiervan in de V-test-databank, maar veel afnemers kennen deze echter niet. De unieke identificatiecode is niet of enkel onduidelijk terug te vinden. De unieke identificatiecode dient niet alleen te worden vermeld, maar ook aangeboden te worden in de vorm van een link en QR-code, die de afnemer onmiddellijk leidt naar een vergelijking van zijn lopend contract met het bestaande marktaanbod in de V-test. Op deze manier kan de afnemer zijn huidige contract vergelijken met het bestaande marktaanbod en kiezen voor de voor hem voordeligste optie. Er wordt voorgesteld om deze nieuwe verplichting te laten ingaan op 1 januari 2025, teneinde de VREG en de leveranciers toe te laten tijdig de nodige voorbereidingen en aanpassingen in hun systemen uit te voeren.

(OUD) ARTIKEL 7: De voorgestelde wijzigingen aan artikel 5.3.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden geschrapt. Het ontworpen artikel 7 voegde eigenlijk opnieuw §8 in, dat eerder onbedoeld werd geschrapt. Het bestaande artikel 5.3.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 werd immers bij het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbaredienstverplichtingen en REG openbaredienstverplichtingen, volledig opgeheven en vervangen door een nieuw artikel 5.3.1. Het vervangen artikel 5.3.1 vermeldde in §8 de mogelijkheid dat de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit op vraag van het OCMW een lijst bezorgt met geplaatste actieve budgetmeters voor elektriciteit uit de gemeente waarin het OCMW actief is. Deze informatie kan erg bruikbaar zijn in de door het OCMW aangeboden hulpverleningstrajecten. De opheffing van deze mogelijkheid was onbedoeld. Met de bedoeling om dit recht te zetten werd voorgesteld deze paragraaf terug toe te voegen aan artikel 5.3.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

Bij nader inzien blijkt nu dat deze invoeging niet meer nodig is, aangezien deze gegevensuitwisseling opgevangen is via artikel 4.1.22/11/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (ingevoegd via ‘Verzameldecreet VI’).

ARTIKEL 16 EN 17: In uitvoering van de sociale openbaredienstverplichtingen, vermeld in artikel 5.3.6/1 tot en met 5.3.6/6 en artikel 5.4.6 tot en met 5.4.10/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 over de minimale levering aardgas en elektriciteit, kan door de minister per kalenderjaar aan elke elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerder een vergoeding worden toegekend. De vergoeding wordt verstrekt binnen de perken van de daarvoor op de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap en het Energiefonds beschikbare middelen. De minister bepaalt jaarlijks het maximale bedrag van de totale vergoeding voor alle elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders op basis van de middelen die daarvoor beschikbaar gesteld zijn. De vergoeding is per distributienetbeheerder maximaal gelijk aan het totaal van de in de periode die loopt van het vierde kwartaal van het voorgaande kalenderjaar tot en met het derde kwartaal van het lopende kalenderjaar op grond van artikel 5.4.9 en artikel 5.4.10 van het Energiebesluit van 19 november 2010 aan de OCMW's uitbetaalde bedragen voor de minimale levering aardgas, en op grond van artikel 5.3.6/4 en 5.3.6/5 van het

Energiebesluit van 19 november 2010 voor de minimale levering elektriciteit. In het verleden werd dit budget jaaroverschrijdend vastgelegd. In overleg van het VEKA met het Rekenhof op 23 november 2023 werd bepaald dat alle kosten die in de loop van een kalenderjaar worden gemaakt, aan dat kalenderjaar moeten worden toegeschreven (artikel 20 BVCO van 17 mei 2019). Om dit vanaf 2024 zo toe te passen wordt voorgesteld om de bepaling van het jaarlijkse maximale bedrag voortaan te baseren op het totaal van het in het eerste tot en met het vierde kwartaal van een kalenderjaar aan het OCMW uitbetaalde bedragen. Hiertoe worden artikelen 5.3.6/6 en 5.4.10/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 aangepast.

ARTIKEL 19: Dit artikel betreft een vereenvoudiging voor de behandeling van de certificandossiers voor warmtekrachtkoppeling. Van de nieuwe nog te behandelen aanvragen gaat het in circa 90% van de gevallen om tuinbouw-WKK's. Bij die installaties worden typisch buffervaten voorzien om de geproduceerde warmte op te slaan voor later gebruik, zodat de installatie stabiel kan draaien en ook kan gestuurd worden in functie van de elektriciteitsmarkt, los van de momentane warmtevraag. Om rekening te houden met de netto nuttige warmte werd eerder bepaald dat de warmtemeting na het buffervat moest gebeuren. In de praktijk wordt vastgesteld dat deze bepaling leidt tot bovenmatig complexere dossierbehandeling en ook praktisch moeilijk controleerbaar is. De uitbater heeft er ook alle belang bij om de warmteverliezen te minimaliseren en de invloed op het aantal toe te kennen certificaten is zeer beperkt. We wensen echter dat dergelijke installaties zich ook kunnen inschakelen in de elektriciteitsmarkt, zodat ze maximaal kunnen inspelen op marktopportunities. Daarom wordt voorgesteld om in artikel 6.2.5, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 de volgende zin te schrappen: "Als er bij warmtekrachtinstallaties met een startdatum vanaf 1 januari 2013 een buffervat in het circuit is opgesteld, wordt de meting uitgevoerd voorbij het buffervat".

ARTIKEL 20 EN 97: Sinds de inwerkingtreding op 16 juni 2023 is conform artikel 6.7.1 en volgende van het Energiebesluit van 19 november 2023 de PV-verplichting voor grote afnemers van kracht. Eigenaars, erfpachters of opstalhouders van gebouwen die onder de verplichting vallen, moeten voor het eerst vanaf 30 juni 2025 PV-installaties in dienst nemen. Als alternatief kunnen zij ook voldoen door het plaatsen van een windturbine, bio-WKK installatie of warmtepomp, of door te participeren in een hernieuwbare energieproject.

De invoering van deze verplichting heeft ook een impact op de certificatenregeling. Hoewel de certificatensteun voor nieuwe PV-installaties is stopgezet, kan men immers nog altijd aanspraak maken op certificatensteun voor het plaatsen van een windturbine of WKK-installatie. Het plaatsen van een installatie voor het voldoen aan een verplichting kan volgens Europees staatssteunrecht niet gepaard gaan met het verkrijgen van certificatensteun. Er is dan immers geen stimulerend effect van de steun meer. De certificatenregeling werd middels een beslissing van de Europese Commissie van 16 februari 2018 goedgekeurd (SA.46013) en valt onder het staatssteunrecht. Conform punt 27 van de richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022 (CEAAG) mag de steun "niet de kosten steunen van een activiteit die de begunstigde van de steun hoe dan ook zou moeten uitvoeren".

Gelet hierop wordt voorgesteld om twee bepalingen in artikel 6.2/1.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 te voegen waarmee de maximale bandingfactor op nul wordt gezet voor groenestroominstallaties op basis van windenergie, biomassa of biogas en WKK-installaties op biomassa of biogas met een datum van indiening vanaf 30 juni 2025, voor zover die worden geplaatst voor het voldoen aan de PV-verplichting. Dit is ook van toepassing op installaties waarin wordt geparticipeerd om aan de PV-verplichting te voldoen. De aanvrager zal bij de aanvraag via een verklaring op erewoord worden gevraagd om te bevestigen of de installatie wordt geplaatst voor het voldoen aan de PV-verplichting. Als pas na het indienen van de steunaanvraag duidelijk wordt dat de installatie zal meetellen voor de PV-verplichting, moet de aanvrager dit verplicht melden aan het VEKA en kan het onterecht verkregen steunbedrag bij de begunstigde worden gerecupereerd.

Bovenstaande is ook van toepassing op groenestroominstallaties of WKK-installaties die worden ingezet voor het verstrengingspad voor 2030 en 2035 binnen de PV-verplichting. Een concreet

voorbeeld: voor de verruimde doelgroep van publieke organisaties met een jaarafname tussen 100 MWh en 250 MWh die door de verlaging van de afnamedrempel tot 100 MWh in 2026 tegen uiterlijk 1 januari 2030 moeten voldoen, maakt de groenestroominstallatie op windenergie, biomassa of biogas of WKK-installatie op biomassa of biogas, die wordt geplaatst om aan het verstrengde pad te voldoen, geen aanspraak op certificatensteun. Installaties die vóór de datum van 30 juni 2025 in dienst worden genomen, kunnen wel nog aanspraak maken op groenestroomcertificaten of warmtekrachtcertificaten.

De voorgestelde wijziging van artikel 6.2/1.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 zal enkel van toepassing zijn op groenestroominstallaties en warmtekrachtinstallaties waarvoor bij inwerkingtreding van dit besluit nog geen principe-aanvraag of definitieve aanvraag voor certificatensteun werd ingediend. Voor installaties waarvoor wel reeds een aanvraag beslist of lopende is, zal de bandingfactor niet op nul worden vastgesteld in uitvoering van nieuw artikel 6.2/1.1, vierde en vijfde dit van het Energiebesluit van 19 november 2010. Voor deze steunaanvragen is er namelijk nog een mogelijk stimulerend effect van de steun.

ARTIKEL 22 EN ARTIKEL 102, 2^e EN 5^e LID: Artikel 22 (voorheen artikel 10) voorzag reeds in de opheffing van de voorwaarde voor de PV-premie dat de EPB-aangifte tijdig moet zijn ingediend voor tegemoetkomingen aangevraagd vanaf 1 januari 2024.¹¹ Bijkomend wordt voor tegemoetkomingen aangevraagd vanaf 1 januari 2025 ook de voorwaarde die stelt dat aan de EPB-eisen voldaan moet zijn, versoepeld voor de PV-premie en de premie warmtepomp. Het artikel bepaalt namelijk dat het gebouw moet voldoen aan de EPB-eisen die erop van toepassing zijn. Met dit ontwerpbesluit wordt deze voorwaarde voor tegemoetkomingen aangevraagd vanaf 1 januari 2025 versoepeld naar de voorwaarde dat of aan de EPB-eisen voldaan moet zijn, of de administratieve geldboete voor het niet voldoen aan de EPB-eisen zoals vermeld in artikel 13.4.6 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 minder dan 250 euro bedraagt.

Er wordt voorgesteld om de grens op 250 euro te leggen. Artikel 13.4.6, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaalt immers dat het VEKA de administratieve geldboete voor het niet-voldoen aan de EPB-eisen pas vestigt als de totale administratieve geldboete die opgelegd wordt op basis van dit artikel, ten minste 250 euro bedraagt. Een minimum boete werd opgelegd omdat de berekeningswijze van de administratieve geldboete op basis van de rapportering in de EPB-aangifte in principe aanleiding kan geven tot een boete van slechts enkele euro's waardoor men principieel niet aan de EPB-eisen voldoet.¹² Om te vermijden dat kleine berekeningsverschillen aanleiding zouden kunnen geven tot het niet in aanmerking komen voor de premies, wordt voorgesteld deze grens in te schrijven in de regelgeving.

Gezien voor deze laatste wijziging een aanzienlijke aanpassing van de gegevensuitwisseling tussen de EPB-databank en het uniek loket voor de premie-aanvragen noodzakelijk is, wordt voorgesteld om deze wijziging pas op 1 januari 2025 te laten ingaan. Controle en handhaving in het kader van de dossierbehandeling van de premie-aanvraag is onmogelijk zonder deze gegevensuitwisseling.

ARTIKEL 23: Aan dit artikel dat artikel 6.4.1/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 herschrijft, wordt een kleine aanpassing gedaan. Artikel 6.4.1/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 beschrijft de procedure voor de aanvraag van premies voor appartementsgebouwen. Dit werd herschreven om aangepast te zijn aan de nieuwe regelgeving rond de Mijn VerbouwPremie voor werken aan de gemeenschappelijke delen, zoals gewijzigd in het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021. Om de procedure volledig af te stemmen op deze nieuwe regelgeving werd de Mijn VerbouwPremie apart opgenomen in een tweede paragraaf. In deze tweede paragraaf, vierde lid, van artikel 6.4.1/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt de zin "dat ook een akkoord over de interne verdeling van de premie over de verschillende eigenaars bevat", dat reeds met voorliggend ontwerpbesluit een eerste keer principieel werd goedgekeurd, nu geschrapt. Ook

¹¹ Zie VR 2023 2010 DOC.1389/1TER.

¹² Zie *Parl.St.* VI.Parl (2008-09), nr. 2165/1, p. 109.

appartementengebouwen zonder VME beschikken namelijk over een verkorte basisakte, die bij aanvraag van de premie zal worden opgevraagd. Hierin staat het proportioneel aandeel van elke eigenaar in de mede-eigendom dat zal worden gebruikt om de aanvullende premie te berekenen. Hierdoor moet geen interne verdeling meer worden opgenomen in het gezamenlijk akkoord. In plaats daarvan verwijst artikel 6.4.1/2, §2, vierde lid van het Energiebesluit van 19 november 2010 nu naar de aanvraagprocedure, zoals beschreven in artikel 5.191, §5, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021.

ARTIKEL 25, 2° TOT EN MET 3°: Aan artikel 6.4.1/1/4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden nog enkele bijkomende wijzigingen aangebracht. Artikel 6.4.1/1/4 beschrijft de EPC-labelpremie. Dit werd met het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juni 2023 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (hierna: 'Verzamelbesluit IX) grondig gewijzigd. Het bedrag van de EPC-labelpremie werd hiermee afhankelijk gemaakt van de doelgroep waartoe de aanvrager behoort (vanaf 1 april 2024) en van het al dan niet aanwezig zijn van ventilatie (vanaf 1 januari 2025), alsook de inkanteling van de premie in het unieke loket (vanaf 1 april 2024). Via Verzamelbesluit IX werd voorzien dat dit gewijzigde artikel rond de EPC-labelpremie in werking zou treden op 1 april 2024. De inkanteling van de EPC-labelpremie in het unieke loket in combinatie met het toekennen van een doelgroepafhankelijke EPC-labelpremie kan niet operationeel zijn op 1 april 2024 omdat de protocollen voor de gegevensuitwisseling met de authentieke bronnen ook namens het VEKA moeten worden opgesteld, omwille van de betrokkenheid van het VEKA bij de dossierbehandeling. Bijgevolg wordt deze datum uitgesteld naar 1 januari 2025. Om deze reden wordt de stap met aparte premiebedragen voor aanvragen tussen 1 april 2024 en 1 januari 2025 weggelaten en opgeheven in het artikel. De volledige vernieuwing van de EPC-labelpremie (premiebedrag afhankelijk van doelgroep en ventilatie en de inkanteling ervan in het unieke loket) zal nu in haar geheel in werking treden op 1 januari 2025.

ARTIKEL 27: Aan artikel 6.4.1./5/2, §2, van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden twee nieuwe leden ingevoegd. Het betreft louter een verduidelijking van de huidige procedure voor de aanvraag en de uitbetaling van een premie na audit. Er wordt verduidelijkt dat het aanvraagproces uit twee stappen bestaat. De eerste stap is de premie-activatie. Deze aanvraag dient te gebeuren op basis van een uitgevoerde energiestudie of energieaudit. Er wordt in de huidige bewoordingen expliciet bepaald dat de premieaanvraag dient te gebeuren vóór het uitvoeren van de betrokken investering. In deze stap beoordeelt het VEKA of de betrokken investering in aanmerking kan komen voor de premie. Het VEKA beslist, na ontvangst van het ontvankelijke aanvraagdossier, of de investeerder in aanmerking kan komen voor de premie en brengt de aanvrager hiervan op de hoogte. Er wordt tevens bepaald dat de termijn van twee jaar om de investering uit te voeren en de aanvraag tot uitbetaling in te dienen, pas begint te lopen van zodra het VEKA de premie-activatie heeft goedgekeurd. Op die manier hebben langere behandeltermijnen geen impact op deze termijn.

In een tweede stap kan de uitbetaling van de premie worden aangevraagd door de investeerder. De aanvraag tot uitbetaling dient te gebeuren nadat de investering volledig werd uitgevoerd. De uitvoering van de investering moet worden bewezen door middel van facturen. Enkel investeringen die volledig worden uitgevoerd na de datum van de premieaanvraag komen in aanmerking voor een definitieve toekenning van de premie.

ARTIKEL 28 EN 102, 2^e EN 5^e LID: Artikel 28, 1°, brengt in artikel 6.4.1/6, §2, derde lid, 2°, van het Energiebesluit van 19 november 2010 om de redenen zoals hierboven toegelicht (zie *supra*, artikel 25) dezelfde wijziging aan. Artikel 6.4.1/6, §2, derde lid, 2°, van het Energiebesluit van 19 november 2010 regelt namelijk de voorwaarden met betrekking tot de EPB-aangifte en –eisen voor de premies hernieuwbare energie, vervat in artikel 6.4.1/1/1 en 6.4.1/5/1 van het Energiebesluit van 19 november

2010. Ook voor deze premies worden de voorwaarden versoepeld. Er was reeds bepaald dat voor tegemoetkomingen aangevraagd vanaf 1 januari 2024 de voorwaarde dat de EPB-aangifte tijdig ingediend moest zijn, verdwijnt.¹³ Voor tegemoetkomingen aangevraagd vanaf 1 januari 2025 wordt bijkomend bepaald dat het gebouw ofwel moet voldoen aan de EPB-eisen ofwel de administratieve geldboete voor het niet voldoen aan de EPB-eisen zoals vermeld in artikel 13.4.6 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 lager moet zijn dan 250 euro.

ARTIKEL 29: Dit artikel brengt een wijziging aan in artikel 6.4.1/6/2, tweede lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010 dat de premies voor beschermde afnemers regelt. Aangezien de EPC-labelpremie in de toekomst doelgroepafhankelijk wordt gemaakt, werd de specifieke regeling voor beschermde afnemers afgeschaft. Dit werd reeds ingevoegd via artikel 26 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juni 2023 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning ('Verzamelbesluit IX'). Hierin werd uitdrukkelijk bepaald dat de verhoging voor beschermde afnemers niet meer van toepassing is op aanvragen voor de uitbetaling van de EPC-labelpremie die worden ingediend vanaf 1 april 2024. De datum van de start van de nieuwe doelgroepafhankelijke EPC-labelpremie met aanvraag via het unieke loket werd via het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2023 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de plaatsing van digitale meters, de wijziging van enkele premies, de wijziging van artikel 7.9.2/0/16 en de oprichting van een online platform voor het faciliteren van tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen uitgesteld en gedelegeerd naar een datum bepaald door de minister, bevoegd voor energie. Via dit besluit wordt deze datum gewijzigd naar 1 januari 2025. Op die manier zal de volledige vernieuwing van de EPC-labelpremie (premiebedrag afhankelijk van doelgroep en ventilatie en de inkanteling ervan in het unieke loket) nu in haar geheel in werking treden op 1 januari 2025. Dit wordt met dit artikel in het ontwerpbesluit naar analogie ook gedaan voor artikel 6.4.1/6/2, tweede lid van het Energiebesluit van 19 november 2010, zodat de verhoging voor beschermde afnemers pas verdwijnt wanneer de 'nieuwe' EPC-labelpremie in werking treedt op 1 januari 2025.

ARTIKEL 31: Aan artikel 6.4.1/12 van het Energiebesluit van 19 november 2010 dat de financiering van REG ODV's regelt, worden nog enkele wijzigingen aangebracht. De wijzigingen zorgen ervoor dat het artikel beter overeenstemt met de praktijk. Er wordt steeds gesproken van 'het lopende kalenderjaar' in plaats van het voorgaande kalenderjaar of het vorige kalenderjaar. Bovendien wordt in paragraaf 3 en paragraaf 4 geschrapt dat de minister jaarlijks het bedrag van de vergoeding per elektriciteitsdistributienetbeheerder bepaalt. Hierdoor worden de beschikbare middelen optimaal ingezet en evenredig verdeeld over de netbeheerders volgens de in de betrokken periode gemaakte kosten en wordt de verdeling van de beschikbare middelen niet gebaseerd op de verdeling van de premie-uitgaven in een niet-relevante periode, zoals het voorgaande kalenderjaar met een ongelijke impact op de nettarieven als gevolg.

ARTIKEL 34: Dit artikel brengt een wijziging aan in artikel 6.6.3, tweede lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010 dat de indienprocedure regelt voor het aanvragen van supercapsteun. De indiendatum wordt vervroegd van 15 juli naar 30 juni. Deze aanpassing wordt doorgevoerd nadat uit een interne risicoanalyse van het VEKA bleek dat de oorspronkelijke wettelijke uiterste indiendatum van 15 juli kan leiden tot een probleem van bereikbaarheid voor vragen, vanwege het verstrijken van deze datum midden in de vakantieperiode. Potentiële aanvragers van de supercapsteun stellen vaak vragen vlak voor het verstrijken van de indientermijn. Daarom zal de uiterste wettelijke indiendatum voortaan verstrijken voor aanvang van de zomervakantieperiode, namelijk op 30 juni, om dit risico voor wat betreft de bereikbaarheid voor vragen te corrigeren.

---

¹³ Zie VR 2023 2010 DOC.1389/ITER.

ARTIKEL 35 TOT EN MET 43: Er worden een aantal wijzigingen voorgesteld binnen de PV-verplichting voor grote afnemers:

- Artikelen 35, 1°, 37, 1°, 2° en 5° en 41, 1°, 2° en 5°: Gebouwen die op meerdere EAN-afnamepunten zijn aangesloten die onder de verplichting vallen worden volgens de huidige regeling meerdere keren meegeteld voor het bepalen van de horizontale dakoppervlakte (en dus het piekvermogen van de PV-panelen dat minimaal gelegd moet worden). Dit kan tot de ongewenste situatie leiden waarbij door een extra aansluiting op een EAN-afnamepunt enkel omwille van redundantie, de eigenaar, erfpachter of opstalhouder van het gebouw dubbel zoveel PV-panelen moet leggen voor dat gebouw. Voorgesteld wordt dit probleem op te lossen door de horizontale dakoppervlakte te berekenen als de som per gebouw van de deling van de horizontale dakoppervlakte van het gebouw door het aantal afnamepunten waarop het gebouw is aangesloten en waarvoor de verplichting in artikel 6.7.3, §1 en 6.7.8, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 geldt, voor alle gebouwen die aangesloten zijn op hetzelfde afnamepunt. De horizontale dakoppervlakte van het gebouw dat onder meerdere EAN-afnamepunten valt wordt hierdoor voor een evenredig deel “toegewezen” aan de EAN-afnamepunten waar het gebouw op is aangesloten en die onder de verplichting vallen.
- Artikelen 37, 3° en 41, 3°: Er wordt binnen de basisverplichting aanvullende flexibiliteit voorzien door ook PV-installaties die injecteren in een directe lijn die de eigen site overschrijdt, en aangesloten zijn op het afnamepunt dat onder de verplichting valt, in rekening te laten brengen voor het voldoen aan de verplichting. Dit geldt enkel voor zover de zonnepanelen in dienst worden genomen op de gebouwen, op de gevels van de gebouwen, op de carports of op de fietsenstallingen of door drijvende zonnepanelen in dienst te nemen, zoals het geval is voor PV-installaties op de eigen site. Hiertoe wordt een zin toegevoegd in artikel 6.7.3, §1, derde lid, en artikel 6.7.8, §1, derde lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010.
- Artikelen 7, 1°, 37, 3°, 4°, 38 2°, 4°, 41, 3°, 4° en 42, 2°, 4°: Er wordt nog aanvullende flexibiliteit voorzien door overkoepelende fotonvoltaïsche zonnepanelen in dienst genomen binnen een agrarisch gebied in rekening te laten brengen voor het voldoen aan de PV-verplichting, waarbij in het kader van de vergunningsaanvraag de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbatingenmogelijkheden en landschappelijke kwaliteiten zijn onderzocht. Een agrarisch gebied is ingevolge artikel 2.2.6, §2, tweede lid, 4°, a) van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) van 15 mei 2009 in hoofdzaak bestemd voor beroepslandbouw. In uitvoering van het beleidsprincipe van meervoudig ruimtegebruik voorziet het de huidige VCRO dat hernieuwbare energie-installaties in deze functie overkoepelend boven de landbouwgronden kunnen worden geplaatst, waarbij de onderliggende landbouwgrond zijn functie behoudt, en waarbij een vergunningsaanvraag de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbatingen(mogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten onderzoekt. Het toelaten van deze type installaties binnen de PV-verplichting is geen voorafname op de vergunbaarheid van elk dergelijk individueel project.
- Artikel 38, 5° en 7°, en 42, 5° en 7°: Voorgesteld wordt om binnen de participatie-optie in artikel 6.7.4, §2, zevende lid, en 6.7.9, §2, zevende lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010 toe te voegen dat het volledige participatiebedrag door de participant wordt uitbetaald aan de projectuitvoerder, uiterlijk op de datum dat aan de verplichting moet worden voldaan (op de datum waarop de fotonvoltaïsche zonnepanelen in dienst moeten worden genomen). De huidige regeling voorziet er in dat de participant (financieel) moet bijdragen aan het project voor een minimaal bedrag per kilowattpiek te plaatsen zonnepaneelvermogen, zonder te specificeren dat die bijdrage moet zijn uitbetaald binnen een bepaalde datum. Aanvullend

wordt in artikel 6.7.4, §2, negende lid, en 6.7.9, §2, negende lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010 toegevoegd dat het volledige participatiebedrag in de participatieovereenkomst wordt opgenomen. Deze nieuwe voorwaarden zullen voor het eerst van toepassing zijn op participatieovereenkomsten die worden aangegaan vanaf de inwerkingtreding van dit besluit. Er kan immers niet van een participant verwacht worden dat deze rekening houdt met voorwaarden die thans nog niet in werking zijn getreden bij het aangaan van de overeenkomst (zie artikel 98).

- Artikel 39, 1° en 43, 1°: Bij het decreet van 8 november 2023 werd in artikel 7.7.3, §1, zesde lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 voorzien dat door de Vlaamse Regering ook uitzonderingen of uitstel op de PV-verplichting kunnen worden vastgesteld voor delen van gebouwen of een deel van het dak dat wordt gesloopt. Voorgesteld wordt om in de regeling van artikel 6.7.5, §1 en artikel 6.7.10, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 ook te voorzien dat het uitstel door het VEKA kan worden verleend voor gedeeltelijke sloop en heropbouw of gedeeltelijke dakvervanging. Het is immers niet logisch om dakdelen waarvan het al zeker is dat ze binnen een bepaalde termijn zullen worden afgebroken, toch aan de verplichting te onderwerpen.¹⁴

ARTIKEL 44: Via artikel 12.3.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 werd een verplichting ingevoerd waardoor elke publieke organisatie de energieverbruiks- en productiegegevens en, waar beschikbaar, de fysieke kenmerken van de installaties en gebouwen, van de gebouwen waarvan ze gebruiker is via een platform publiek beschikbaar stelt als open data die door iedereen vrij gebruikt, hergebruikt en gedeeld kunnen worden. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over welke gegevens beschikbaar worden gesteld, de wijze waarop deze beschikbaar worden gesteld en over de werking van het platform. Het platform dat hiervoor wordt aangeduid is de "*Terra Patrimonium- en energiedatabank Vlaanderen*" dat door het Vlaams Energiebedrijf wordt beheerd.

ARTIKEL 48: Naar analogie met de wijziging binnen de regeling voor de Mijn VerbouwPremie in artikelen 22 en 28, wordt ook binnen de call regeling voor groene warmte de voorwaarde voor het verkrijgen van steun versoepeld. Voorgesteld wordt dat de aanvrager ook in aanmerking kan komen voor een subsidie binnen de call als voor het gebouw (waar de groene warmte aan wordt geleverd) de administratieve geldboete voor het niet-voldoen aan de EPB-eisen zoals vermeld in artikel 13.4.6 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 minder dan 250 euro bedraagt.

ARTIKEL 51 EN 102, 2^E EN 5^E LID: Naar analogie met de wijzigingen voor de premies voor hernieuwbare energie (zie supra, artikelen 22 en 28) wordt voor de Mijn Verbouwlening dezelfde versoepeling aangaande de administratieve geldboete voor EPB-eisen ingeschreven die in werking treedt voor tegemoetkomingen aangevraagd vanaf 1 januari 2025. De voorwaarde met betrekking tot tijdige indiening van de EPB-aangifte werd in kader van de eerste principiële goedkeuring van voorliggend ontwerpbesluit reeds voorgesteld om op te heffen voor tegemoetkomingen aangevraagd vanaf 1 januari 2024.¹⁵

ARTIKEL 52: Er wordt een terminologische verduidelijking aangebracht dat de Mijn VerbouwBegeleiding per woning kan worden toegekend. Het is weldegelijk de bedoeling dat het begeleidingstraject kan worden toegekend per woning, en niet per huishoudelijke afnemer.

ARTIKEL 55 EN 56: Er wordt een wetgevingstechnische aanpassing gedaan. De artikels over de vrijwillige afstand van erkenning voor opleidings- en vormingsinstellingen werden samengenomen en in hetzelfde artikel vermeld als de vrijwillige afstand van erkenning voor energiedeskundigen. Naar

¹⁴ In de memorie van toelichting bij het voorstel van decreet van 22 november 2022, waarbij de PV-verplichting voor grote afnemers werd ingevoerd, werd deze argumentatie aangehaald om de mogelijkheid tot uitzonderingen of uitstel op de PV-verplichting voor gebouwen te motiveren (*Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 1352/1, p. 5*). De argumentatie is naar analogie ook van toepassing op een dakdeel als een gebouw slechts gedeeltelijk wordt gesloopt of het dak gedeeltelijk wordt vervangen.

¹⁵ Zie VR 2023 2010 DOC.1389/ITER.

analogie met de vrijwillige afstand voor de opleidings- en vormingsinstellingen voor EPC, werd dit ook opgenomen voor de opleidings- en vormingsinstellingen voor EPB.

ARTIKEL 61 EN 102, VIERDE LID: De formulieren van de EPB-aangifte zijn in de loop der jaren organisch gegroeid op basis van wijzigingen aan het eisenpakket en de methode. De gebruiksvriendelijkheid voor de eindgebruiker en de EPB-verslaggevers was allesbehalve optimaal (veel dubbele gegevens, veel administratief werk, visueel onaantrekkelijk en niet intuïtief, geen vermelding van de boetes, ...). Ook in het kader van de overdracht van gebouwinformatie via het EPC naar de gebouwgebruiker en later de EPC-deskundige, en de herziening van het EPC voor de verkoop en verhuur van residentiële gebouwen in 2019 drong een herziening zich op. Het VEKA liet in 2022 een gebruikersbevraging uitvoeren over de ervaring met de EPB-aangifte. Op basis van die input werd een ontwerptraject opgestart voor een volledige herziening van de EPB-aangifte voor EPW-eenheden. Als basis werd vertrokken van de opbouw en de lay-out van het EPC voor de verkoop en verhuur van residentiële gebouwen.

Met het ministerieel besluit van 27 november 2023 tot wijziging van diverse bepalingen van het ministerieel besluit van 28 december 2018 houdende algemene bepalingen inzake de energieprestatieregelgeving, energieprestatiecertificaten en de certificering van aannemers en installateurs werden de formulieren van de EPB-aangifte herzien. De herziene EPB-aangifte zal vanaf 1 mei 2024 bestaan uit het EPC bouw als voorblad, met achtereenvolgend een overzicht van de eisen en of er al dan niet voldaan is, de berekende administratieve boetes op basis van de gerapporteerde tekorten (indien van toepassing), aanbevelingen om de energieprestatie nog te verbeteren of te onderhouden en algemene info. Vervolgens bevat het sjabloon detailpagina's, waarbij, net zoals bij het EPC voor bestaande gebouwen bij verkoop en verhuur, de detailinformatie gebundeld wordt per onderwerp. Het is op die pagina's dat de technische details uit het transmissieformulier en het EPW-formulier per thema gebundeld worden. Bovenaan elk hoofdstuk verschijnen ook aanbevelingen. De laatste pagina bestaat uit de ondertekening door de aangifteplichtige(n). Het document zal steeds enkel de gegevens bevatten die van toepassing zijn en dus geen onnodige titels en vakjes bevatten. Het document is opgebouwd als intuïtief digitaal document, waarbij men kan doorklikken van overzichtstabellen naar detailgegevens (of omgekeerd) en naar de betreffende webpagina's.

De hernieuwde EPB-aangifte (met geïntegreerd EPC Bouw) is opgebouwd dat het in zijn geheel kan overgedragen worden naar een volgende gebouweigenaar, inclusief de vermelde technische details, mits weglating van privacygevoelige gegevens, zoals het onderdeel met de boeteberekening en de persoonsgegevens van de aangifteplichtige. Om te vermijden dat het volledig document (met privacygevoelige gegevens) overgedragen moet worden om te voldoen aan de EPC-plicht, wordt daarom een delegatie voorzien naar de minister om nader te bepalen welke delen van het hernieuwde EPC Bouw overgedragen moeten worden naar de koper of ter beschikking gesteld moeten worden van de huurder. De nieuwe formulieren treden in werking vanaf 1 mei 2024, daarom wordt voorgesteld dat de delegatie ook in werking treedt vanaf 1 mei 2024.

ARTIKEL 62: In artikel 9.2.6/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt in het tweede lid gespecificeerd dat de minimale labeleis voor publieke gebouwen en gebouwen die geen publiek gebouw zijn maar worden gebruikt door de federale overheid, inclusief de parastatalen; de Vlaamse overheid, inclusief de intern en extern verzelfstandigde agentschappen; de provinciale overheden, inclusief de autonome provinciebedrijven en de extern verzelfstandigde agentschappen; de gemeentelijke overheden, inclusief de OCMW's, de autonome gemeentebedrijven, extern verzelfstandigde agentschappen, en verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn; de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden; de politiezones, de hulpverleningszones en de overheidsbedrijven; met uitzondering van gebouweenheden in gebouwen voor gemeenschapsonderwijs en gesubsidieerd onderwijs, geldt voor 'grote' gebouwen. Dit volgt uit het eerste lid waar gesproken wordt over grote niet-residentiële gebouwen maar wordt toegevoegd ter verduidelijking en om verwarring te vermijden.

Een zesde lid wordt aan artikel 9.2.6/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010 toegevoegd. Dit lid bepaalt dat wie over een geldig EPC Bouw beschikt waaruit blijkt dat er voldaan is aan de E-peileis, tijdens de geldigheidsduur van het EPC Bouw, vrijgesteld is om te voldoen aan de minimale labeleis. Het energielabel van het EPC NR is immers bepaald op metingen van het werkelijke energiegebruik van de gebouweenheid, bij nieuwe (of ingrijpend energetisch gerenoveerde) gebouweenheden zijn er nog geen metingen van het energiegebruik, waardoor er sowieso niet meteen een energielabel kan bepaald worden. Om deze reden wordt voor nieuwe niet-residentiële gebouweenheden voorzien dat ze tijdens de geldigheidsduur van het EPC Bouw niet moeten voldoen aan de minimale labeleis op voorwaarde dat er voldaan is aan de E-peileis. Gedurende de geldigheidsduur van het EPC Bouw (5 jaar) is er dan tijd voor het in gebruik nemen van het gebouw, inregelen van de installaties en opnemen van de energiemetingen. Wanneer het EPC Bouw vervalft moet er een geldig EPC NR beschikbaar zijn voor deze eenheid dat aantoonst dat de deze voldoet aan de minimale labeleis.

ARTIKEL 63: Artikel 63 wijzigt artikel 9.2.7/3 van het Energiebesluit. Er wordt naar analogie met de uitzondering voor sloop bij de algemene EPC-verplichting voor grote niet-residentiële gebouwen voorzien in een uitzondering bij de algemene EPC-verplichting voor kleine niet-residentiële gebouwen wanneer deze gesloopt zullen worden. Naar aanleiding van de algemene EPC-verplichting voor kleine niet-residentiële gebouwen krijgt het VEKA regelmatig de vraag of die verplichting ook geldt voor kleine niet-residentiële gebouwen die op korte termijn gesloopt zullen worden. In die gevallen is het geen meerwaarde om een EPC kleine niet-residentiële gebouwen te laten opmaken. Een EPC kleine niet-residentiële gebouwen bepaalt namelijk de energieprestatie van een gebouw en voorziet informatie- en renovatiemaatregelen om deze energieprestatie te verbeteren richting de lange termijnrenovatie-doelstelling. Dat is zinvolle informatie, maar niet voor die gebouwen die effectief binnen afzienbare tijd afgebroken zullen worden. Daarom wordt voorgesteld om een vrijstelling op de algemene EPC-plicht in te voeren voor kleine niet-residentiële gebouwen die gesloopt zullen worden. Deze uitzondering wordt gekoppeld aan een objectief en juridisch sluitend criterium, namelijk het beschikken over een sloopvergunning. Concreet wordt volgende werkwijze voorgesteld:

- 1) De gebouweigenaar/erfpachter/opstalhouder meldt bij het VEKA dat een sloop gepland is, en bewijst dit aan de hand van de omgevingsvergunning;
- 2) De melding gebeurt uiterlijk één maand voor de algemene EPC-plicht in voege treedt, of desgevallend één maand voordat het energieprestatiecertificaat vernieuwd moet worden;
- 3) De eigenaar/erfpachter/opstalhouder van de kleine niet-residentiële eenheid bewijst uiterlijk binnen vijf jaar na het verlenen van de omgevingsvergunning het einde van de sloopwerken van de kleine niet-residentiële eenheid. Indien na vijf jaar zo'n bewijs nog niet werd aangeleverd, start de handhavingprocedure automatisch op. Wanneer blijkt dat er niet gesloopt is, kan de sanctie voor het niet beschikken over een EPC worden opgelegd, conform het bepaalde in artikel 13.4.10, §2, van het Energiedecreet.

Het doel van deze procedure is om zonder veel bijkomend administratief meerwerk te vermijden dat gebouwen die binnen afzienbare tijd gesloopt gaan worden toch verplicht een EPC moeten laten opmaken en om zo het draagvlak bij de gebouweigenaars te bestendigen. Door te kiezen voor een meldingsplicht komt de verantwoordelijkheid bij de eigenaar zelf te liggen. Melden zij hun sloopplannen niet actief of beschikken zij niet over de nodige vergunningen, dan kan geen uitzondering van de algemene EPC-plicht worden voorzien. Wordt het gebouw niet binnen de voorziene tijdsduur afgebroken, dan start de handhavingprocedure onherroepelijk op.

ARTIKEL 64 EN 65: In artikel 9.3.1 en 9.3.4 wordt voor respectievelijk niet-residentiële en residentiële gebouwen en gebouweenheden bepaald dat gebouwen of gebouweenheden die onder de renovatieverplichting vallen en die binnen de termijn van 5 jaar na het verlijden van de authentieke akte samengevoegd worden met een ander gebouw of gebouweenheid, voor dit samengevoegde gebouw of gebouweenheid moeten voldoen aan de geldende renovatieverplichting. Ook wanneer het gebouw of de gebouweenheid binnen deze termijn opgesplitst wordt in verschillende gebouwen of gebouweenheden, voldoen alle gebouwen of gebouweenheden aan de geldende eis. Deze aanpassing is nodig omdat na een overdracht of de vestiging van een recht van erfpacht of opstal, de gebouweenheid kan wijzigen en het duidelijk moet zijn aan welke eisen deze gewijzigde gebouweenheid moet voldoen.

ARTIKEL 66, 67 EN 102: In kader van de aanvraagprocedure voor de Mijn VerbouwBegeleiding wordt er een terminologische verduidelijking aangebracht, zodat de regelgeving in lijn is met de beoogde praktijk. Het inkomensconsultatieplatform heeft in het kader van de Mijn VerbouwBegeleiding enkel een faciliterende functie en kan zodoende niet worden gebruikt om aanvragen voor de begeleiding in te dienen. Het is voor deze maatregel enkel de bedoeling dat aanvragers via het platform kunnen nagaan of ze voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de begeleiding, waarna ze zich middels een vanuit het platform aangeleverd attest dat aantoont dat ze aan de voorwaarden voldoen, tot het energiehuis moeten richten om de aanvraag te doen. Tijdens de analysefase van de lopende ontwikkeling van het consultatieplatform werd vastgesteld dat het GDPR-conform opslaan van een e-mailadres van een aanvrager niet vanzelfsprekend is. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen onder welke voorwaarden dit kan. Om echter de release van een eerste versie hierdoor niet te hypothekeren, werd het ontwerp gewijzigd in de passages waarin communicatie vanuit het platform via elektronische berichten was voorzien. Dit was het geval bij het instellen van een beroep tegen het overzicht van gegevens op basis waarvan de ontvankelijkheid van de aanvrager werd gecontroleerd en, voor de energiescans en de kortingsbon, voor het instellen van een beroep tegen de beslissing tot weigering van de aanvraag. In beide gevallen werd de specifieke communicatievorm die zou worden gehanteerd, geschrapt.

ARTIKEL 72 TOT EN MET ARTIKEL 86: In het VLAREL zijn erkenningsregelingen opgenomen met betrekking tot enerzijds de technici verwarmingsaudit en anderzijds de opleidingsinstellingen daaromtrent. Door het opheffen van de inhoudelijke verplichtingen aangaande het uitvoeren van de verwarmingsaudit (zie supra) zal ook die erkenningsregeling zonder voorwerp worden en kunnen alle bepalingen die daar betrekking op hebben uit het VLAREL worden gehaald.

ARTIKEL 87: Dit artikel zorgt voor een juridische verduidelijking van artikel 4, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 september 2019 over verhandelbare emissierechten voor broeikasgassen voor vaste installaties voor de periode 2021-2030 (hierna: het VER-besluit). Artikel 4, §1, van het VER-besluit bepaalt de wijzen waarop de grenzen bij opstart van nieuwkomers worden vastgesteld. Er wordt tot op heden in de eerste paragraaf gesteld dat de grenzen op een van volgende wijzen worden bepaald, gevolgd door een opsomming van drie verschillende wijzen. Via artikel 64 van het ontwerpbesluit wordt voorgesteld om het woord “minstens” toe te voegen, zodat paragraaf 1 stelt dat de grenzen van nieuwkomers bij opstart worden vastgesteld op minstens een van de opgesomde wijzen. Op die manier wordt verduidelijkt dat er voor de vaststelling van de grenzen ook een combinatie van de opgesomde wijzen kan worden gebruikt, zoals ook de Europese regelgeving bepaalt.

ARTIKEL 88: Dit artikel wijzigt artikel 16, §4, van het VER-besluit. Artikel 16 van het VER-besluit regelt de stopzetting van kosteloze toewijzing van emissierechten. Paragraaf 4 van artikel 16 van het VER-besluit bepaalt dat de minister in de gevallen, opgesomd in paragraaf 1 van datzelfde artikel, de kosteloze toewijzing van emissierechten vaststelt op nul voor de resterende kalenderjaren van de periode 2021-2025 of de periode 2026-2030. Verder bepaalt paragraaf 4 dat de vaststelling van de kosteloze toewijzing van emissierechten op nul start in het jaar nadat aan een van de voorwaarden, opgesomd in paragraaf 1 van datzelfde artikel, is voldaan. Met dit ontwerpbesluit wordt de datum waarop de vaststelling van emissierechten op nul start, gewijzigd. De gedelegeerde verordening (EU) 2019/331 van de Commissie van 19 december 2018 tot vaststelling van een voor de hele Unie geldende overgangsregeling voor de geharmoniseerde kosteloze toewijzing van emissierechten overeenkomstig artikel 10 bis van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad (hierna: de Free Allocation Regulation) wordt namelijk gewijzigd. In de gewijzigde Free Allocation Regulation wordt de toewijzing op nul gezet vanaf de datum van stopzetting, en niet meer in het jaar volgend op de datum van stopzetting zoals op dit moment bepaald wordt in artikel 16, §4, van het VER-besluit. Om deze reden voorziet dit ontwerpbesluit in een wijziging van paragraaf 4, zodat de Vlaamse Regelgeving wordt aangepast aan de Europese regelgeving. Artikel 16, §4, van het VER-besluit zal dan bepalen dat de minister de kosteloze toewijzing vaststelt op nul voor het resterende deel van de

periode 2021-2025 of de periode 2025-2030 en dat de vaststelling ervan start vanaf de datum dat aan de voorwaarden, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, is voldaan.

ARTIKEL 89: Dit artikel brengt een wijziging aan in artikel 17 van het VER-besluit. Artikel 17 van het VER-besluit heeft betrekking op de openbaarmaking van informatie en bevat specifieke provisie inzake confidentiële bedrijfsinformatie. Het artikel stelt dat het VEKA voor elke BKG-installatie de hoeveelheid kosteloos toegewezen emissierechten openbaar moet maken op haar website. Via artikel 66 van voorliggend ontwerpbesluit wordt aan artikel 17 van het VER-besluit een extra lid toegevoegd. Artikel 10bis, lid 1 (5) van de richtlijn (EU) 2023/959 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie en Besluit (EU) 2015/1814 betreffende de instelling en de werking van een marktstabiliteitsreserve voor de EU-regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten (hierna: de herziene ETS-richtlijn) bepaalt namelijk dat bepaalde exploitanten een klimaatneutraliteitsplan moeten opmaken. Dat plan moet de elementen bevatten die worden opgesomd in artikel 10ter, lid 4, van de ETS-richtlijn en moet worden opgesteld overeenkomstig Uitvoeringsverordening (EU) 2023/2441 van de Commissie van 31 oktober 2023 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen voor Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de inhoud en de vorm van de klimaatneutraliteitsplannen die nodig zijn voor de kosteloze toewijzing van emissierechten.

In artikel 22e van de gewijzigde gedelegeerde verordening (EU) 2019/331 (of de Free Allocation Regulation) wordt verder bepaald dat deze plannen openbaar moeten worden gemaakt door de bevoegde autoriteit, zijnde het VEKA. Om deze reden wordt in artikel 17 van het VER-besluit een extra lid opgenomen dat bepaalt dat de klimaatneutraliteitsplannen zoals bedoeld in artikel 10bis, lid 1, vijfde alinea, van de ETS-richtlijn voor de betrokken BKG-installaties openbaar worden gemaakt op de website van het VEKA. Er wordt verder naar analogie met artikel 22e van de gewijzigde Free Allocation Regulation in de mogelijkheid voorzien dat de betrokken BKG-installatie het VEKA kan verzoeken bepaalde elementen uit het klimaatneutraliteitsplan niet te publiceren wanneer het gaat om commercieel gevoelige elementen waarvan de openbaarmaking de commerciële belangen van de BKG-installatie zou schaden. Wanneer het VEKA oordeelt dat dit verzoek gerechtvaardigd is, publiceert het VEKA het klimaatneutraliteitsplan zonder deze elementen.

ARTIKEL 92: Omwille van het aanhoudende succes van de Mijn VerbouwPremie en de complexere dossierbehandeling dan initieel verwacht bij dossiers waarin, met het oog op klantvriendelijkheid, een premie voor meerdere categorieën tegelijk wordt aangevraagd, is een opschaling van het team dossierbehandelaars noodzakelijk. Zo niet, komt een redelijke behandeltermijn van ingediende dossiers in het gedrang.

Via dit besluit wordt de mogelijkheid gecreëerd om een vergoeding toe te kennen aan Fluvius voor een bijkomende personeelsinzet voor de behandeling en verwerking van de aanvragen via het uniek loket. Deze vergoeding wordt beperkt tot het brutoloon van de personeelsleden en de werkgeversbijdragen en steeds beperkt tot de daarvoor op de algemene uitgavenbegroting en het Energiefonds beschikbare middelen.

Daarnaast wordt de bevoegdheid met betrekking tot het jaarlijks bedrag van deze vergoeding alsook het aantal personeelsleden en hun niveau die kunnen worden vergoed, gedelegeerd naar de minister bevoegd voor de energie. De minister kan hierbij bijvoorbeeld ook bepalen dat ze in dit kader enkel een aantal bijkomende VTE zal vergoeden bovenop een basisaantal (de 41 VTE die vandaag reeds bij Fluvius zijn tewerkgesteld bij premiebehandeling in het kader van het unieke loket).

De vergoeding wordt toegekend aan de werkmaatschappij en niet aan de afzonderlijke elektriciteitsdistributienetbeheerders, gezien de dossierbehandeling op niveau van de werkmaatschappij wordt georganiseerd omwille van efficiëntieredenen.

Het VEKA wordt belast met de uitbetaling van deze vergoedingen.

ARTIKELN 93, 94 EN 102, DERDE LID: Artikel 93 en artikel 94 voeren kleine wijzigingen door aan het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juni 2023 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (hierna: Verzamelbesluit IX). Via Verzamelbesluit IX werd de EPC-labelpremie, vervat in artikel 6.4.1/1/4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 grondig gewijzigd. Het premiebedrag wordt verschillend naargelang de doelgroep waartoe de aanvrager behoort en later wordt ook het aanwezig zijn van ventilatie bepalend voor het premiebedrag. Omwille van de doelgroepafhankelijkheid, zal de premie moeten worden aangevraagd via het unieke loket opgericht bij het besluit van de Vlaamse regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021. Deze wijzigingen werden doorgevoerd via Verzamelbesluit IX en treden volgens dat besluit in werking op 1 april 2024. Omdat de inkanteling in het unieke loket nog niet operationeel zal zijn tegen 1 april 2024 wordt de inwerkingtredingsdatum verplaatst naar 1 januari 2025. In artikel 112 van Verzamelbesluit IX wordt de datum daarom gewijzigd naar 1 januari 2025. Artikel 112 van Verzamelbesluit IX regelde namelijk een overgangsbepaling voor de dossiers die voor 1 april 2024 werden aangevraagd. Deze overgangsbepaling zal nu pas van toepassing zijn voor dossiers die voor 1 januari 2025 werden aangevraagd. Hetzelfde geldt voor artikel 119 van Verzamelbesluit IX dat de inwerkingtreding van de wijziging van artikel 6.4.1/6, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 bepaalde. In artikel 6.4.1/6, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 werd namelijk de toevoeging van de EPC-labelpremie aan de lijst van premies die worden aangevraagd via het unieke loket geregeld. Ook deze datum wijzigt naar 1 januari 2025.

ARTIKELN 95 EN 102, DERDE LID: Artikel 95 brengt een wijziging aan in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2023 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de plaatsing van digitale meters, de wijziging van enkele premies, de wijziging van artikel 7.9.2/0/16 en de oprichting van een online platform voor het faciliteren van tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen ('besluit consultatieplatform'). Artikel 19, 5° van dit voormelde besluit bracht namelijk een wijziging aan in Verzamelbesluit IX door de datum van inwerkingtreding van de gewijzigde EPC-labelpremie (artikel 21 Verzamelbesluit IX) te wijzigen naar een datum te bepalen door de minister, bevoegd voor energie. Met dit ontwerpbesluit wordt dit gewijzigd en de datum van inwerkingtreding hiervoor vastgesteld op 1 januari 2025. De eerste stap van de wijziging van de EPC-labelpremie (namelijk het doelgroepafhankelijk maken) zal niet meer in werking treden op 1 april 2024. De daaropvolgende wijziging (namelijk het doelgroepafhankelijk maken in combinatie met een ventilatie-eis voor een hogere premie) treedt sowieso al in werking op 1 januari 2025. De volledige vernieuwing van de EPC-labelpremie (premiebedrag afhankelijk van doelgroep en ventilatie en de inkanteling ervan in het unieke loket) zal nu in haar geheel in werking treden op 1 januari 2025.

4 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voor de budgettaire impact van het ontwerp van besluit wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering gevoegd bij de eerste principiële goedkeuring (VR 2023 2010 DOC.1389/1TER).

Er werden wijzigingen aangebracht die een bijkomende budgettaire impact hebben voor de Vlaamse overheid. De minister bepaalt jaarlijks het bedrag van de maximale vergoeding voor Fluvius op basis van de middelen die daarvoor op de algemene uitgavenbegroting en het Energiefonds ter beschikking worden gesteld voor de uitvoering van hun openbaredienstverplichtingen met betrekking tot dossierbehandeling zoals opgelegd via het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021. Deze vergoedingsregeling valt onder de regeling aangaande 'Diensten van het algemeen economisch belang' (DAEB), zoals bepaald via het besluit 2021/21/EU van de Europese Commissie. Bijgevolg kan de totaliteit van gecumuleerde vergoedingen nooit meer bedragen dan 15 miljoen euro per jaar en is de vergoedingsregeling in de tijd beperkt tot maximaal tien jaar. Bovendien wordt het VEKA gelast met het bijhouden van alle gegevens die noodzakelijk zijn om vast te stellen of de verleende vergoeding verenigbaar is met het vermelde besluit van de Commissie.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voor de impact op de lokale besturen van het ontwerp van besluit wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering gevoegd bij de eerste principiële goedkeuring (VR 2023 2010 DOC.1389/1TER).

Er werden geen wijzigingen aangebracht die een bijkomende impact hebben op de lokale en provinciale besturen.

5 VERDER TRAJECT

Aangezien er in dit ontwerpbesluit wijzigingen zijn aangebracht die betrekking hebben op persoonsgegevens, moet dit ontwerp opnieuw voorgelegd worden aan de Vlaamse Toezichtscommissie en de Gegevensbeschermingsautoriteit.

6 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van regelgeving over energie, ETS en de gebouwenpas;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de VTC met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen;
- 3° de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de GBA met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van zestig dagen;

De Vlaamse minister van Handhaving en Justitie, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlagen

1. ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van regelgeving over energie, ETS en de gebouwenpas;
2. het advies van de VREG van 17 november 2023;
3. het (2de) advies van de VREG van 22 december 2023;
4. het advies van de VTC van 14 november 2023;
5. het advies van de GBA van 18 december 2023.